

Türkiye’de 1974–2016 Yıllarında İş Sağlığı ve Güvenliği Alanında Yapılan Lisansüstü Tezlerin Profili

Profile of Thesis and Dissertations on Occupational Health and Safety Published Between 1974 and 2016 in Turkey

Nazlı Gülüm Mutlu* , Serkan Altuntaş

Endüstri Mühendisliği Bölümü, Yıldız Teknik Üniversitesi, Beşiktaş, İstanbul, Türkiye

Öz

İş Sağlığı ve Güvenliği, sanayileşme ile birlikte çok önemli bir araştırma alanı haline gelmiştir. İş Sağlığı ve Güvenliği ile ilgili hem sanayide hem de akademik alanda yoğun çalışmalar yürütülmektedir. Bu makale, ülkemizde tamamlanan iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili lisansüstü düzeyinde yapılmış tezlerin genel profilini ortaya çıkarmak amacıyla yürütülmüştür. Çalışmada, tarama modeli ile elde edilen lisansüstü tezlerin, içerik analiz yöntemi kullanılarak değerlendirilmesi yapılmıştır. Çalışmanın evrenini, Türkiye’de 1974-2016 yıllarında yapılmış 795 lisansüstü tez oluşturmaktadır. Tezler; yayın yılı, araştırma konusu, kullanılan yöntem ve yaklaşımlar bakımından sınıflandırılmıştır. Çalışma sonuçlarının, gelecekte iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili çalışma yapacak araştırmacılar için birbirine benzeyen çalışmalar yürütmelerinin önüne geçmesi beklenmektedir. Ayrıca bu çalışma sayesinde, araştırmacılar için çalışılan konuların yoğunluklarını değerlendirmeleri ve literatürde var olan boşlukları görmelerini sağlaması da beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ergonomi, İçerik analizi, İş güvenliği, İş sağlığı, İşçi sağlığı, Lisansüstü tezler, Meslek hastalıkları

Abstract

Occupational Health and Safety has become a very important research area with industrialization. Many number of studies have been conducting related to Occupational Health and Safety in industry and academia. The aim of this study is to review all theses and dissertations in the field of OHS in Turkey to go into the detail of the research related to occupational health and safety. Council of Higher Education database in Turkey is used to retrieve all theses and dissertations. In total, 795 theses and dissertations are gathered in 1974-2016. These theses and dissertations are classified with respect to research topic, method/approach. Content analysis is utilized to analyse all retrieved theses and dissertations in Turkey. It is expected that the results of this study can prevent the researchers to conduct the similar studies in the future. In addition, the researchers can evaluate the intensity of the topics being studied and find the existing gap in occupational health and safety literature.

Keywords: Ergonomics, Content analysis, Occupational safety, Occupational health, Employee health, Theses and dissertations, Occupational diseases

1. Giriş

Son yıllarda endüstri ve teknolojiye olan hızlı gelişmelerin etkisiyle iş sağlığı ve güvenliği (İSG) kritik bir önem kazanmıştır. Endüstrileşme, ülkenin kalkınması için sevindirici bir gelişmedir. Ancak iş gören ve işverenler İSG uygulamaları bakımından, Türkiye hazırlıksız yakalanmıştır. Teknolojik gelişmelerin, İSG’de güvenlik artırıcı araçlar geliştirmek üzere avantaja dönüştürülmesi gerektiği unutulmamalıdır (Ceylan 2011). Ekonomik İş Birliği ve Kalkınma Örgütüne

üye ülkeler arasında Türkiye, iş kaza istatistikleri bakımından birinci sırada yer almaktadır (Nishikitani vd. 2008). Bunun yanında Türkiye’de yaşanan 2014 yılı iş kaza istatistiklerine göre 57.534 iş kazası yaşanmış, 1.626 kişi yaşamını yitirmiş (%2.28 kadın, %97.72 erkek), 4.563 kişi meslek hastalıkları yakalanmış, 132 kişiye iş kazası ve meslek hastalıkları nedeniyle sürekli iş göremezlik maaşı bağlanmıştır (TÜSİAG-İSG Profesyonelleri Topluluğu 2014). İş kaza istatistiklerinden anlaşılacağı üzere İSG, Türkiye’de dikkatle üzerinde durulması gereken önemli bir konudur. Türkiye için ekonomik kalkınmaya katma değeri daha fazla olan sektörlerden başlanarak İSG konusuna odaklanmak gerekmektedir (Korkmaz 2011).

*Sorumlu yazarın e-posta adresi: ngmutlu@yildiz.edu.tr

İnsan hayatının kutsal olduğu ve korunması gerektiği dünya çapında kabul edilen bir gerçektir. Tarihte ilk olarak, Milattan önce 2000 yıllarında Mezopotamya’da çıkarılan Hammurabi Kanunlarında iş sağlığı ve güvenliğinin temelini atan düzenlemeler içerdiği bilinmektedir (Richardson 2005). Sonrasında ihtiyaçlar ışığında her ülke kendi bakış açısıyla bu konuda düzenlemeler oluşturmakta ve uygulamaktadır. Türkiye’de, 2012 yılında yayınlanan 6331 sayılı İSG Kanunu, çalışan ve işverenler için ciddi düzenlemeler içermektedir. Ne var ki kanunlar, işverenlerce ve çalışanlarca içselleştirilmediği ve bir kültür haline gelmediği sürece iş kazaları ve meslek hastalıklarının engellenmesi mümkün olmamaktadır (Dursun 2016). İSG kültürünün oluşmasında eğitim en önemli araçtır. İSG kültürünün oluşmasına yönelik eğitim çalışmaları, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim ve Araştırma Merkezinin planladığı program ile 1984 yılından günümüze kadar devam etmektedir (Çetin 2011). Güler (2011), Sipahi (2006), Sofuoğlu (2012), Alınak (2015) ve Ay (2016) hazırladıkları çalışmalarda İSG eğitiminin önemine dikkat çekmişlerdir.

İş kaza istatistiklerinden anlaşılacağı üzere ülkemizdeki iş kaza problemleri hala güncelliğini korumaktadır. Fung vd. (2016) yaptığı çalışmada, iş güvenliğinin geliştirilebilmesi için çalışanlardaki farkındalığının önemine dikkat çekmiştir. Dünyada olduğu gibi mevcut Türkiye iş güvenliği problemlerinin çözüme kavuşturulabilmesi, toplumu oluşturan her bireyin İSG farkındalığının oluşturulması ve sürekli geliştirilmesi ile mümkün görünmektedir (Ercan 2010). Bu anlamda toplumun aydınları olan akademisyenler ve medya sektörü önemli rol oynamaktadır. İSG problemleri akademik anlamda birçok disipline sorgulanmakta, çalışmalar makale ve lisansüstü tezleri olarak yazılmaktadır. Bu çalışmalar ışığında, iş yerlerinde çalışan refahı, işveren ve devlet çıkarları için İSG’nin kaçınılmaz bir unsur olduğu ve hayati derecede öneme sahip olduğu gün geçtikçe daha iyi kavranmaktadır.

İSG ile ilgili literatürde yürütülen çalışmaları inceleyip, derleyen çalışmalar da yürütülmüştür. Bu çalışmalar arasında; kaza şiddetleri, İSG uygulamaları üzerine bir literatür incelemesi (Jilcha ve Kitaw 2016), örgütlerde İSG yönetim sistemlerinin etkinliğinin belirlenmesi (Zanko ve Dawson 2012), genişleyen ekonomiye sahip ülkelerde İSG örgütleri üzerine bir inceleme çalışması (Moyo vd. 2015), genç çalışanları etkileyen İSG sorunları üzerine bir literatür incelemesi (Laberge ve Ledoux 2011), İSG ile ilgili düzenleyici kurumların etkinliği ile ilgili literatür çalışması (Safe Work Australia 2013), iş sağlığı ve güvenliğinde riskler üzerine literatür taraması (Hauke vd. 2011), küçük

işletmelerde koruyucu İSG faaliyetlerine ilişkin literatür incelemesi (Hasle ve Limborg 2006) çalışmaları örnek olarak verilebilir. Bu çalışmaların yanında, İSG alanındaki metodolojik sorunlar (Goldenhar ve Schulte, 1996), İSG yönetim sistemlerinin etkinliği (Robsona vd. 2007), spor etkinlikleri ile ilgili İSG riskleri (Lekka vd. 2010), ve iş stresi ile başa çıkma (Lamontagne vd. 2013) konularında yapılan literatür çalışmaları da bulunmaktadır. İSG ile ilgili detaylı bilgiler Erickson (1996) ve Alli (2008)’in çalışmalarında bulunabilir. Sevinç vd. (2003), 1985-2001 yılları arasında İSG konusunda ülkemizde yapılan lisansüstü tez çalışmalarını incelemişlerdir. İSG konusunda yapılan tezleri; iş güvenliği, hukuksal boyut, iş kazaları, işçi sağlığı ve meslek hastalıkları olmak üzere 5 konu başlığına sınıflandırmışlardır. Ayrıca lisansüstü tez sayılarının yıllara, üniversitelere, enstitülere göre farklılık gösterme durumlarını incelemişlerdir. Türkiye’de hazırlanan İSG temalı tezlerin incelemesi üzerine başka bir çalışmaya rastlanmamıştır.

Bu çalışma, İSG alanında yazılmış olan tezlerin genel bir profilini ortaya koymak için hazırlanmıştır. Hazırlanan bu kapsamlı tez inceleme çalışmasının literatüre önemli bilgiler sunması beklenmektedir. Sevinç vd. (2003) İSG temalı 113 lisansüstü tez incelemişlerdir. Çalışmamızda ise Türkiye’de 1974-2016 yıllarında yapılmış 795 lisansüstü tez, bu çalışma kapsamında değerlendirilmiştir. Tezler; konusu, türü (yüksek lisans/ doktora/ tıpta uzmanlık), tezin yapıldığı üniversite, enstitü ve anabilim dalı ile tezlerde kullanılan araştırma yöntemi, veri toplama aracı, veri analiz araçları gibi hususlar bakımından incelenmiştir. Çalışma, bu güne kadar hazırlanmış İSG temalı lisansüstü tez çalışmalarının genel profilini sunması nedeniyle; gelecekte ele alınmak istenen İSG çalışma konularına ışık tutacağı düşünülmektedir.

2. Gereç ve Yöntem

Bu çalışmada, İSG ana temalı birçok konunun birçok bilim disiplininin bakış açısıyla hazırlandığı yüksek lisans, doktora ve tıpta uzmanlık tezleri, tarama modeli yardımı ile toplanmış, içerik analizi yöntemi ile nicel olarak betimlenmeye çalışılmıştır. Çalışmanın araştırma modeli, tarama modeline dayanan betimsel araştırma yöntemidir. Tarama modeli; mevcut bir durumu veya olguyu mevcut şekliyle tanımlamayı, bir grubun çeşitli özelliklerini belirlemek için verilerin toplanmasını amaçlayan araştırma yaklaşımıdır (Karasar 2005, Büyüköztürk vd. 2010).

Tezlerin incelenmesinde ise nitel veri analiz yöntemlerinden biri olan içerik analiz yöntemi kullanılmıştır. İçerik analizi; belge veya doküman niteliğindeki bilgi yığınından sistematik

bir şekilde, araştırma sorularımız doğrultusunda çıkarım yapmak için kullanılan faydalı bir yöntemdir (Stemler 2001).

Bu araştırmanın amacı, Sevinç vd. (2003) araştırmalarına benzer olarak 2016 yılı itibari ile İSG ana temalı lisansüstü tez çalışmalarının, konu, yöntem, probleme yaklaşım vb. hususlardaki eğilimlerini belirlemeye çalışmaktır. Bu amaçla aşağıdaki temel soruların yanıtları, evreni oluşturan tezler gözönünde bulundurularak ifade edilmeye çalışılmıştır. Bu çalışmada Yükseköğretim Kurumu (YÖK) Başkanlığı Ulusal Tez merkezinde okuyucu erişimine açık bulunan ve İSG ile ilgili tezlerin, Çizelge 1’de yer alan anahtar kelimelerin taratılması ile ulaşılan tezler incelenmiştir. Aşağıda ifade edilen soruların yanıtları elde edilen tezlerin içerik analiz yöntemi uygulanması ile belirlenmeye çalışılmıştır.

Tezler incelenirken faydalanılan sorular:

1. Lisansüstü tezlerin türleri ve yıllara göre birikimli sayıları nedir?
2. Lisansüstü tezlerin anabilim dalına ilişkin dağılımları nedir?
3. Lisansüstü tezlerin üniversitelere göre dağılımı nedir?
4. Lisansüstü tezlerin enstitülere göre dağılımları nedir?
5. Lisansüstü tezlerin konulara göre dağılımı nedir?
6. Lisansüstü tezlerde kullanılan araştırma modelleri nelerdir?
7. Lisansüstü tezlerde kullanılan örnekleme yöntemleri nelerdir?
8. Lisansüstü tezlerde en sık kullanılan analiz ve test teknikleri nelerdir?
9. Lisansüstü tezlerde veri toplama araçları nelerdir?
10. Lisansüstü tezlerde kullanılan veri analiz araçları nelerdir?

Araştırmanın evrenini 1974-2016 yılları arasında İSG alanında yazılmış lisansüstü tezler oluşturmaktadır. Araştırma evreni ayrıntılı olarak, 476 tam metine ulaşılmış lisansüstü tez (429 Yüksek lisans, 41 Doktora ve 6 Tıpta uzmanlık), 283 özet metnine ulaşılmış tez (236 Yüksek lisans, 43 Doktora, 4 Tıpta Uzmanlık) ve 36 tez künye bilgilerine ulaşılan (32 Yüksek Lisans, 4 Doktora) tezleri kapsamaktadır. Bu çalışmada, YÖK’ün tez merkezindeki veri tabanında taranan ve internet üzerinden tam metin, özet metin veya künye bilgileri erişilebilen tezler dikkate alınmıştır. Bunun yanında, Çizelge 1’de grup 1 olarak ifade

edilen ve tez adında “işçi sağlığı” veya “iş güvenliği” veya “iş sağlığı”, ile grup 2 olarak belirtilen ve tez adında “iş kazaları” veya “meslek hastalıkları” veya “ergonomi” ifadelerinin geçtiği tezler dikkate alınmıştır. Araştırmada örnekleme yapılmamıştır. Ulaşılan tüm lisansüstü tezler incelenmiştir.

Araştırma kapsamındaki lisansüstü tezler, okuyucu erişimine açık olma durumuna göre 4 kategoride ifade edilebilir. Bunlar (i) pdf (tezin pdf. formatına ulaşılabılır olması durumu), (ii) Özet (TÜBES-tezin özet metni mevcut olması ve tezin tamamına, üretildiği üniversitesinin kütüphanesinden erişilebilir olması durumu), (iii) Özet (Kısıtlı- tezin özet metnine erişilebilir olması ve tezin kendisine erişiminin tez sahibi tarafından kısıtlanması durumu), (iv) Künye (TÜBES-tezin sadece üretildiği üniversite, anabilim dalı, enstitü, üretildiği yıl, sayfa sayısı bilgilerine erişilebilir olması durumu) şeklinde ifade edilebilir.

Bu araştırma kapsamında, YÖK Ulusal tez merkezi arşivinde yer alan, 1974-2016 yılları arasında birçok bilim disiplini (Mühendislik Bilimleri, Sosyal Bilimler, Sağlık Bilimleri, Hukuk vb.) tarafından İSG ana temasında hazırlanmış 795 (697 yüksek lisans, 88 doktora ve 10 tıpta uzmanlık) lisansüstü tez (%4.50 künye bilgisi, %24.3 özet (kısıtlı), %11.3 özet (TÜBES) ve %59.9 tam metin erişime açık) değerlendirmeye alınmıştır.

Bu çalışmada, verilerin bir veya birden fazla kaynaktan taranarak toplanmasına imkan veren tarama modeli ile tezler toplanmıştır. İlk aşamada amaçsal örnekleme yöntemlerinden biri olan ölçüt örnekleme metodu (Altunışık vd., 2012; Karasar 2005) ile YÖK Ulusal Tez Merkezinden kayıtlı olan yüksek lisans, doktora ve tıpta uzmanlık tezleri bilgisayar ortamına pdf. formatında indirilmiştir. Ölçüt olarak Çizelge 1’de ifade edilen anahtar kelimeler ve bu kelimelerin tez adında yer alması ve içinde geçmesi koşulu ile kapsamın sınırları belirlenmiştir.

İlk olarak tezler yapılış yıllarına, tez türüne, anabilim dalı, enstitü ve üniversitelere göre sınıflandırılmıştır.

Çizelge 1. Araştırma kapsamında kullanılan tez arama ölçütleri.

Ölçütler	Grup No 1	Grup No 2
Anahtar Kelime 1	İşçi sağlığı	İş kazaları
Anahtar Kelime 2	İş güvenliği	Meslek Hastalıkları
Anahtar Kelime 3	İş sağlığı	Ergonomi
Aranan Alan	Tez adı	Tez adı
Arama Tipi	İçinde Geçsin	İçinde Geçsin

Sınıflandırılan tezler araştırma amacımızı gerçekleştirmek için hazırlanan sorular doğrultusunda incelenmiştir. Elde edilen tezlerin konu dağılımlarını belirlemek için tarama modeline dayanan betimsel analiz tekniği kullanılmıştır (Karasar 2005, Büyüköztürk vd. 2010). 36 lisansüstü tezin yalnızca künye bilgilerine ulaşılmıştır. Bu tezlerin, sadece üretildikleri enstitü, üniversite, anabilim dalı ve araştırma konusu bakımından veri setine dahil edilmiştir. Son aşamada ise bulgular yorumlanmıştır.

Lisansüstü tezlerde araştırma sorularının cevaplarını belirleyebilmek için tezin başlığı, içindekiler bölümü, özeti, araştırmanın amacı, araştırmanın modeli, araştırmanın yöntemi, araştırma evren ve örnekleme, verilerin analizi bölümleri okunarak elde edilmiştir.

Araştırma kapsamında YÖK tez veri tabanında kayıtlı bir çok disipline hazırlanan İSG temalı tezleri elde edebilmek için arama ölçütleri tanımlanmıştır. Çizelge 1'de, Grup No 1 ile ifade edilen üç anahtar kelimedenden en az bir tanesinin bulunması ve diğer ölçütlerin de sağlanması ile 473 tez'e ulaşılmıştır. Grup No 2'de ise ifade edilen üç anahtar kelimedenden en az bir tanesinin bulunması ve diğer ölçütlerin sağlanması ile 352 tez'e ulaşılmıştır. Toplam 825 lisansüstü tez'e ulaşılmıştır. Elde edilen tezlerden bazıları her iki arama durumunda da elde edilmiştir. Aynı tezin birden fazla analiz edilmesini engellemek için MS Excel 2013 programında "DÜŞEYARA" fonksiyonu kullanılmıştır. Tekrar eden tez sayısı 30 olarak belirlenmiştir. Sonuç olarak araştırma evrenini 795 (825-30) lisansüstü tez oluşturmaktadır. Bu çalışmanın yürütülmesinde kullanılan adımlar Şekil 1'de verilmiştir.

Veri analiz aracı olarak Microsoft Office Excel programı kullanılmıştır. Yüzdeleme, frekans gibi tanımlayıcı istatistikler ile konu-anabilim dalı-tez türü, yıl-üniversite-tez türü, tez sayısı-üniversite sayısı gibi karşılaştırmaları yapılmıştır. Tezlerin incelenmesi için belirlenen her bir araştırma sorusuna yönelik inceleme sonuçları bulgular bölümünde ifade edilmiştir.

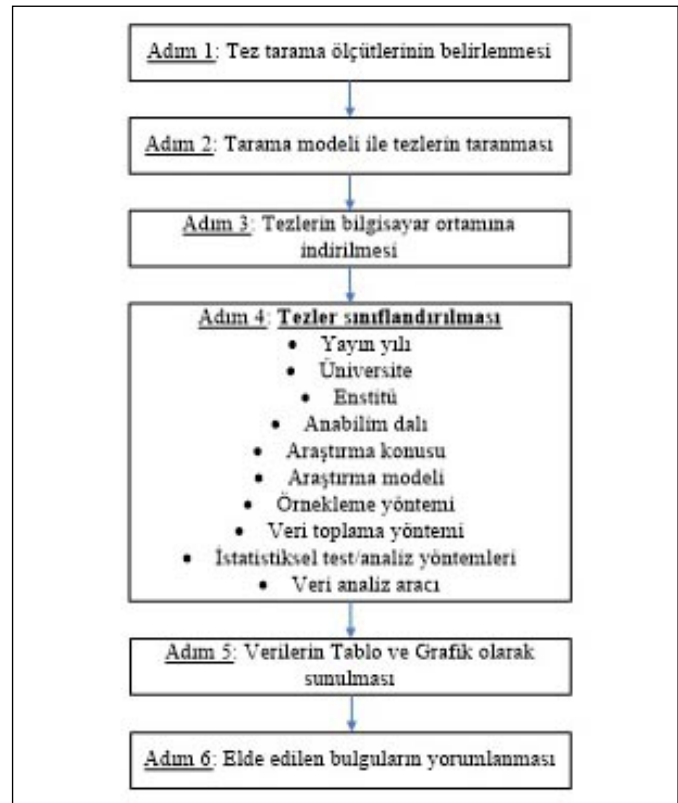
3. Bulgular

Türkiye'de İSG kapsamında bulunan ve 1974-2016 yılları arasında yayınlanan YÖK Başkanlığı Ulusal Tez merkezinden elde edilen tezlerin yıllara göre birikimli sayıları Şekil 2'de verilmiştir. Bunun yanında tezlerin Anabilim Dalı, Üniversite, Enstitü ve ele alınan konular ile ilgili bilgiler devam eden bölümlerde sunulmuştur.

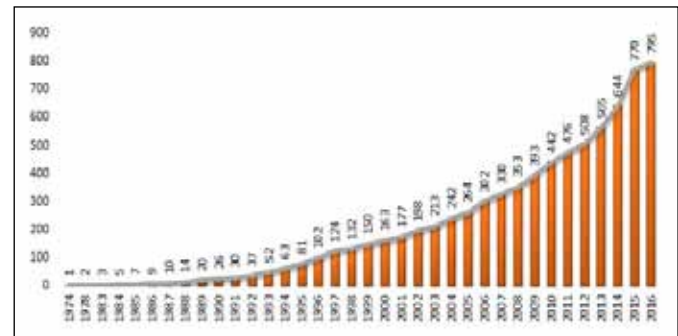
3.1. Lisansüstü Tezlerin Yıllara Göre Birikimli Dağılımı

Türkiye'de 1974-2016 yılları arasında İSG konu başlığı altında 795 lisansüstü tez üretilmiştir. İlk lisansüstü tez 1974 yılında hazırlanmış olup yüksek lisans seviyesindedir. Sırasıyla ilk doktora tezi 1983 yılında, ilk tıpta uzmanlık tezi ise 1995 yılında hazırlanmıştır. 42 yıllık bir zaman periyodunda 697 yüksek lisans, 88 doktora ve 10 tıpta uzmanlık tezi hazırlanmıştır.

Son yıllarda, Ülkemizde İSG anabilim dalı yüksek lisans program sayılarının artışına bağlı olarak yüksek lisans tez sayılarında artış trendi olduğu Şekil 2'den anlaşılmaktadır. 10 Haziran 2016 tarihi itibarıyla YÖK tez merkezinden

Şekil 1. Çalışmanın yürütülmesinde kullanılan adımlar.

Şekil 2. İSG ile ilgili tez sayılarına ilişkin S-egrisi.

ulaşılan tezler araştırma kapsamını oluşturmaktadır. Bu sebepten ötürü 2016 yılı belirlenen tez sayısı bir önceki yıldan düşüktür. Şekil 2’den anlaşılacağı gibi, İSG ile ilgili çalışmalar S-egrisinin büyüme evresindedir. İSG alanı, araştırmacıların ilgisini çekmekte ve alanında sıcak bir konu olduğu anlaşılmaktadır.

3.2. Lisansüstü Tezlerin Anabilim Dalı (ABD)’na Göre Dağılımı

İSG alanında hazırlanan lisansüstü tezler oldukça geniş bir perspektifte ele alınmıştır. İSG kapsamında hazırlanan 795 lisansüstü tez, toplam 111 (tez türlerine göre toplam anabilim dalı sayısı 138 olmasına rağmen bunların 27 tanesi ortaktır ve bu nedenle 111 farklı ABD vardır) farklı ABD’da üretilmiştir. 100 ABD’da toplam 697 yüksek lisans tezi, 33 ABD’da 88 doktora tezi ve 5 ABD’da 10 tıpta uzmanlık tezi hazırlanmıştır. Ayrıntılı bilgi Şekil 3’de verilmiştir. Tez türlerine göre her bir ABD’da hazırlanan tezlerin frekansları ise Ekte verilen Çizelge 6’da sunulmuştur.

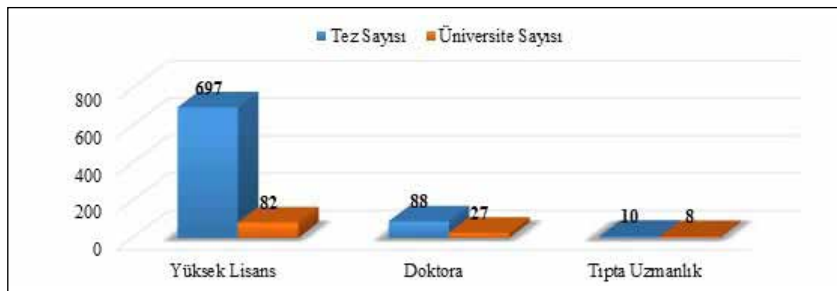
Tez türlerine göre ABD başına hazırlanan tez sayıları oranları sırasıyla; yüksek lisans tezleri için 6.97, doktora tezi için 2.67 ve tıpta uzmanlık tezleri için 2.0 değerindedir. Bu değerlerden anlaşılacağı üzere yüksek lisans tez üretme hızı, doktora ve tıpta uzmanlık tez üretme hızından daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu sonucun nedenleri olarak, doktora ve tıpta uzmanlık eğitim sürelerinin fazla olması ve emek yoğun çalışmalar olması gösterilebilir.

3.3. Lisansüstü Tezlerin Üniversitelere Göre Dağılımı

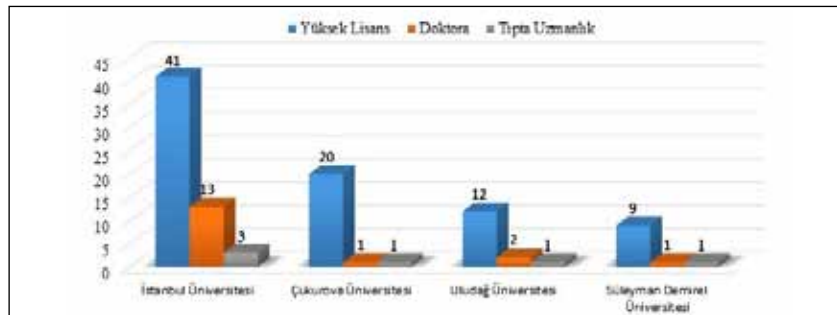
Türkiye’de İSG temalı lisansüstü tezler toplam 82 farklı üniversitede üretilmiştir. Şekil 4’de ifade edildiği gibi 697 yüksek lisans tezi 82 üniversitede, 88 doktora tezi 27 üniversitede ve 10 tıpta uzmanlık tezi ise 8 üniversitede hazırlanmıştır. Her üç tez türünden de, tez üretilen üniversite sayısı 4 olup Şekil 5’de ayrıntılar ifade edilmiştir. En fazla üretilen üniversitelerdeki tezlerin türlerine göre sayıları Ekte verilen Çizelge 7’de sunulmuştur.

Şekil 3. Türlerine göre tez, anabilim dalı ve üniversite sayıları.

Şekil 4. Tez türlerine göre tez ve üniversite sayıları.

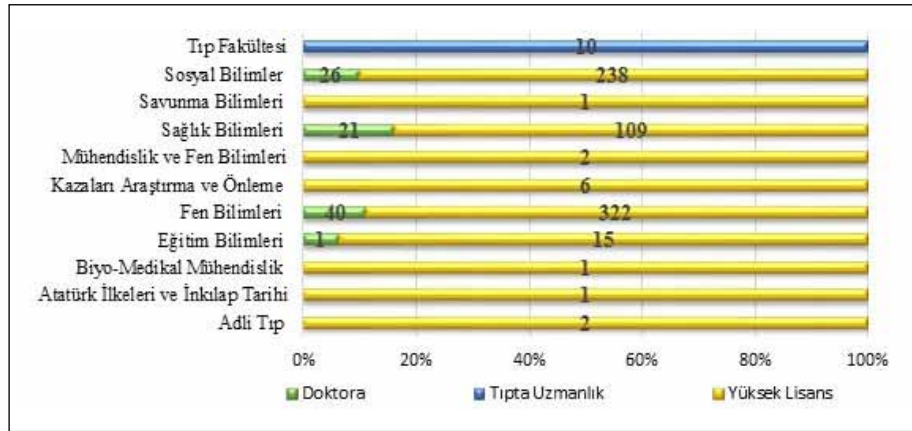

Şekil 5. Her üç tez türünde tez yaptıran üniversiteler.

3.4. Lisansüstü Tezlerin Enstitülere Göre Dağılımı

İnceleme kapsamındaki lisansüstü tezler toplam 11 enstitüde üretilmiş olup yüksek lisans tezlerinin %46.2'si doktora tezlerinin %45.5'i Mühendislik ve Fen bilimleri enstitülerine bağlı anabilim dallarında üretilmiştir. Beklenildiği gibi tıpta uzmanlık tezlerinin tamamı tıp fakültesinde hazırlanmıştır. Tez türlerine göre her enstitüde hazırlanan tez sayıları Şekil 6'da verilmiştir. Enstitülerde tez türlerine göre hazırlanan tez sayıları ile ilgili ayrıntılı bilgiler Ekte verilen Çizelge 8'de ifade edilmiştir.

Şekil 6. Lisansüstü tezlerinin enstitülere göre dağılımları.

Çizelge 2. Tez türlerine göre çalışılan konu sayılarının dağılımları

Konu	Frekans (Yüksek Lisans)	Frekans (Doktora)	Frekans (Tıpta Uzm.)	Toplam
Ergonomi	138	33	4	175
İSG Durum Tespiti	161	11	1	173
İş Kazaları ve Etkileri Analizi	84	9	3	96
Risk Analizi ve Değerlendirmesi	72	4	-	76
İSG Hukuk Boyutu	51	5	-	56
OHSAS 18001, ISO 14001, ISO 9000	43	-	-	43
İSG Algı/Tutum/Davranış Değerlendirme	38	-	-	38
İşveren Yükümlülükleri	22	3	-	25
İş Kazaları ve Meslek Hastalıkları	26	5	-	31
İSG Durum Değerlendirme ve Model/ Yöntem Önerisi	13	7	-	20
İş Kazaları Sosyal ve Ekonomik Boyutu	18	2	-	20
İş Psikolojisi	9	2	-	11
Güvenlik Kültürü	7	2	-	9
İSG Eğitimi	7	-	1	8
İSG Hizmetleri	2	3	1	6
İSG de Çalışan Rolü	3	1	-	4
İşçi Sağlığı	3	1	-	4
Genel Toplam	697	88	10	795

3.5.1. Ergonomi

Ergonomi iş yerlerinde çalışma koşullarının iyileştirilerek yaşam kalitesinin artmasına yarayan bir bilim dalıdır (Ertaş ve Kızılaslan 2015). Çalışanların işleri ile ilgili (ağırlık taşıma, duruş vb.) tehlikelere maruziyetlerini azaltmak için ergonomik farkındalıklarını oluşturmak üzere eğitim son derece önemli bir yere sahiptir (Foley vd. 2009). İncelenen lisansüstü tezlerde, insan, makine ve çevre uyumu gözetilerek, iş yeri fiziki şartları, sağlık sektöründe iş yeri ortam şartları, cerrahi operasyon şartlarının ergonomik kriterler bakımından değerlendirilmesi, çeşitli sektörlerde iş yerlerinin ergonomik kriterler bakımından incelenmesi, iş yeri ergonomi şartlarının ile çalışan psikolojisine ve işe bağlılığa etkisi, ergonominin iş verimine etkisi, malzeme-ekipman kullanım konforu, ergonomik kriterler göz önünde bulundurularak montaj hattı dengeleme problemine çözüm önerileri, ergonomik ürün tasarımı, çeşitli sektörlerde kullanılan Kişisel Koruyucu Donanımların (KKD) ergonomik kriterler bakımından değerlendirilmesi gibi oldukça geniş bir yelpazede 175 lisansüstü tez üretilmiştir. İncelenen lisansüstü tezlerin %22’lik bölümünü ergonomi konusunda hazırlanan tezler oluşturmaktadır. Ayrıca, bu lisansüstü tezler 41 farklı anabilim dalında hazırlanmıştır. Ergonomi konusu en çok Endüstri Mühendisliği Anabilim Dalı tarafından çalışılmış olup, bu anabilim dalında 35 lisansüstü tez çalışması mevcuttur. Konu ile ilgili lisansüstü tezlerin, tez türleri ve anabilim dalı bakımından frekanslarını içeren bilgiler Ekte verilen Çizelge 9’da sunulmuştur.

3.5.2. Güvenlik Kültürü

Güvenlik kültürü, kazaları önlemede önemli bir etken olup, yöneticilerin iş güvenliği geliştirme çalışmalarına katılma durumlarına ve çalışanların güvenlik kültürü oluşmasına pozitif yönde katkı sunmaktadır (Yegin 2015). İş kazalarının başlıca sebeplerinden olan güvensiz davranışların ortadan kaldırılması güvenlik kültürünün oluşması ile mümkün olduğu bilinmektedir. Çalışmamız kapsamındaki lisansüstü tezlerde güvenlik kültürü ile ilgili 8 anabilim dalında toplam 9 tez üretilmiştir. Bu lisansüstü tezler, içerikleri bakımından güvenlik kültürünün iş kazaları ile ilişkisi, çeşitli sektörlerde çalışanların güvenlik kültür seviyelerinin belirlenmesi, güvenlik kültürünün yaygınlaştırılması gibi konular üzerine odaklanmışlardır. Konu ile ilgili lisansüstü tezlerin, tez türleri ve anabilim dalı bakımından frekanslarını içeren bilgiler Ekte verilen Çizelge 10’da sunulmuştur.

3.5.3. İSG Durum Tespiti

İSG durum tespiti konu kapsamındaki tezlerde makine

imalat, mobilya imalat, inşaat, demir-çelik, çimento, maden sektörü vb. birçok sektörün saha gözlem çalışmaları ile sektörler hakkında mevcut İSG durumları, çalışanların İSG talimatlarına uyma durumları ortaya konmaya çalışılmıştır. Bu tezler 46 anabilim dalında hazırlanmış olup toplam 173 lisansüstü tez üretilmiştir. İşçi sağlığı ve iş güvenliği ile ilgili durum tespit çalışmalarının en çok yapıldığı üç ABD’leri sırasıyla; İSG anabilim dalında 33 lisansüstü tez, Çalışma ekonomisi ve endüstri ilişkiler anabilim dalında 26 lisansüstü tez, İşletme anabilim dalında 17 lisansüstü tez üretilmiştir. Konu ile ilgili lisansüstü tezlerin, tez türleri ve ABD bakımından frekanslarını içeren bilgiler Ekte verilen Çizelge 11’de sunulmuştur.

3.5.4. İSG Eğitimi

İSG eğitimleri yaralanma, sakat kalma ve daha kötüsü ölümle sonuçlanan iş kazalarını azaltmada önemli bir role sahiptir (Pisaniello vd. 2013, Yao vd. 2013). Başta güvenlik kültürünün oluşması, iş kazalarının azalması bakımından İSG eğitimleri hayati derecede önemlidir. Bu konu ile ilgili 6 ABD’de toplam 8 lisansüstü tez hazırlandığı belirlenmiştir. Bu tezler, incelenen tezlerin %1’lik kısmını oluşturması dikkat çekmektedir. Lisansüstü tezlerde başlıca ilk yardım eğitimi, KKD kullanım eğitimi, çeşitli sektörlerde özgü İSG eğitimleri konuları ele alınmıştır. Konu ile ilgili lisansüstü tezlerin, tez türleri ve ABD bakımından frekanslarını içeren bilgiler Ekte verilen Çizelge 12’de sunulmuştur. İş sağlığı ve güvenliği eğitimleri ile ilgili literatürde yürütülen çalışmaların ayrıntıları Cohen ve Colligan (1998)’in çalışmasından edinilebilir.

3.5.5. İSG Hizmetleri

İSG hizmetleri ile ilgili uygulama esasları 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununa dayanmaktadır. Sırasıyla 28512 sayılı (T.C. Resmi Gazete, 28512, 29.12.2012), 29758 sayılı yönetmelik (T.C. Resmi Gazete, 29758, 30.06.2016) ve 29401 sayılı (T.C. Resmi Gazete, 29401, 29.06.2015) Resmi Gazete yayınlarında İSG hizmetleri ile ilgili çalışan ve işveren yükümlülükleri açıklanmıştır. İncelenen lisansüstü tez çalışmaları İSG hizmetleri ile ilgili; İş yeri hekimliği, çeşitli sektörlerde İSG hizmetleri ile ilgili beklenti durumunun değerlendirilmesi, İSG hizmetinin dışarıdan temini, kurum içi İSG örgütlenmesi konuları üzerine lisansüstü tezler hazırlanmıştır. Bu konudaki lisansüstü tez sayısı 6’dır. Çalışma kapsamında incelenen tezlerin %0.75’lik kısmını İSG hizmetleri ile ilgili tezler oluşturmaktadır. İSG hizmetleri ilgili lisansüstü tezlerin, tez türleri ve ABD bakımından frekanslarını içeren bilgiler Ekte verilen Çizelge 13’de sunulmuştur.

3.5.6. İSG Hukuk Boyutu

İSG’nin hukuk boyutu ile ilgili olarak 4857 sayılı iş kanunu (T.C. Resmi Gazete, 4857, 22.05.2003), 6331 sayılı İSG kanunu (T.C. Resmi Gazete, 6331, 20.06.2012), 6098 sayılı Türk Borçlar kanunu (T.C. Resmi Gazete, 6098, 11.01.2011) kapsamında iş kazaları hukuki sonuçları, iş kazaları ile ilgili yargıtay kararlarının incelenmesi, yargıtay kararları ışığında iş kazaları ve meslek hastalıklarından doğan maddi ve manevi tazminat davaları, çeşitli sektörlerde çalışan geçici işçilerin sosyal güvenceleri, İSG mevzuatının çalışanı güvence altına alma amacının etkinliği ve yeterliliğinin irdelenmesi, kanun ve yönetmeliklerin güncellenmesi gerekli görülen hususların irdelenmesi ile ilgili lisansüstü tezler üretilmiştir. Konu ile ilgili lisansüstü tez sayısı 56 olup 18 ABD’da hazırlanmıştır. İSG hukuk boyutu ile ilgili tezler, incelenen tüm tezlerin yaklaşık %7’lik kısmını oluşturmaktadır. Konu ile ilgili lisansüstü tezlerin, tez türleri ve ABD bakımından frekanslarını içeren bilgiler Ekte verilen Çizelge 14’de sunulmuştur. Ayrıca, iş sağlığı ve güvenliği mekanizmaları kapsamında İSG mevzuatının ve sigorta uygulamalarının çalışanlar üzerindeki etkinliğinin belirlenmesi ile ilgili çalışmalar da literatürde yürütülmüştür. Bu çalışmaların detayları Tompa vd. (2007)’dan edinilebilir.

3.5.7. İşveren Yükümlülükleri

Öncelikle 6331 sayılı İSG kanunu olmak üzere, İSG ile ilgili uygulamaların düzenlenmesi için hazırlanan bir çok yönetmelikte işveren yükümlülükleri tanımlanmaktadır. Lisansüstü tezlerde bu konu ile ilgili 25 lisansüstü tez çalışması belirlenmiştir. Tezlerde özellikle, iş kazaları ve meslek hastalıkları durumunda işverenin yükümlülükleri, işverenin yükümlülüklerini yerine getirmemesi durumunda cezai sorumluluğu, çeşitli sektörlerde özgü işveren sorumlulukları, Avrupa Birliği (AB) İSG direktifleri çerçevesinde işveren sorumluluklarının Türkiye ile karşılaştırılması konularındaki çalışmalardan oluşmaktadır. İşveren yükümlülükleri ile ilgili tezler 7 farklı ABD tarafından çalışılmış olup en fazla Özel Hukuk ABD’nin çalışma konusu olmuştur. Konu ilgili detaylı bilgiler Ekte verilen Çizelge 15’de sunulmuştur.

3.5.8. İSG’de Çalışanın Rolü

İş kazalarının azalması ve İSG uygulamalarının başarılı olması için en önemli faktör çalışanlardır. İncelenen lisansüstü tezlerin %0.50’lik kısmı İSG’de çalışanın rolü ile ilgili olduğu belirlenmiştir. İSG’de çalışan rolü konusu, Çalışma Ekonomisi ve Endüstriyel ilişkiler ABD, Halk Sağlığı Hemşireliği ABD ve Hemşirelik ABD da olmak üzere 3 ABD’da toplam 4 tez çalışması ile irdelenmiştir. Bu

tezlerde çalışanların İSG yönetimine katılma durumunu, iş yeri hemşirelerinin çalışanların sigara alışkanlıklarını bırakmaları üzerine etkilerini, İSG uygulamalarında iş yeri hemşiresinin yeri ve önemi konuları ele alınmıştır. Konu ile ilgili lisansüstü tezlerin, tez türleri ve ABD bakımından frekanslarını içeren bilgiler Ekte verilen Çizelge 16’da sunulmuştur.

3.5.9. İSG Ölçme ve Değerlendirme ile İlgili Model Önerisi

Son dönemlerde iş kazalarını önleme ve güvenliği geliştirmek üzere yeni metod geliştirilme çalışmaları dikkat çekmektedir (Song vd. 2016, Tsoukalas ve Fragiadakis 2016, Saracino vd. 2015). Ülkemizde hazırlanan İSG temalı tez çalışmalarında iş kazaları ve sonuçlarını değerlendirme modeli, mevcut risk değerlendirme modellerinin eksileri ve artılarını ele alarak yeni bir risk değerlendirme modelinin geliştirilmesi, bilgisayar tabanlı güvenlik değerlendirme modeli önerisi, İSG web tabanlı yönetim sistemi önerisi, İSG web tabanlı performans izleme sistem önerisi vb. çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Bu tezler incelenen lisansüstü tezlerin yaklaşık %2.50’lik bölümünü oluşturmaktadır. Konu ile ilgili 20 tez 11 ABD da üretilmiş olup, 4 tez ile en fazla Endüstri Mühendisliği ABD’da yeni metod, model öneri çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Konu ile ilgili lisansüstü tezlerin, tez türleri ve ABD bakımından frekanslarını içeren bilgiler Ekte verilen Çizelge 17’de sunulmuştur.

3.5.10. OHSAS 18001, ISO 14001, ISO 9001

İSG politikalarının uygulanması ile iş kazalarını ve yaralanmaların görülme sıklığının azaldığı bilinmektedir (Tompa vd. 2016). İş yerlerinde yönetim sistemlerinin uygulanması, kalite, hijyen, sağlık ve güvenlik için son derece önemlidir. Lisansüstü tezlerde, İSG; OHSAS 18001, Çevre Yönetim sistemi; ISO 14001, Kalite yönetim sistemi; ISO 9001 sistemlerinin genel çerçevede amaçları ve işletmeye sundukları katkılardan bahsedilmektedir. Bunun yanında yönetim sistemlerinin iş kazaları ve meslek hastalıklarından korunma hususunda sağladıkları katma değerler, yönetim sistemlerinin entegrasyonunun sağladığı avantajlar ve işletmeye sağladığı faydaların belirlenmesi üzerine 43 lisansüstü tez çalışması üretilmiştir. Bu çalışmalar 16 farklı ABD tarafından hazırlanmıştır. Konu ile ilgili lisansüstü tezlerin, tez türleri ve ABD bakımından frekanslarını içeren bilgiler Ekte verilen Çizelge 18’de sunulmuştur.

3.5.11. İş Kazaları ve Etkileri Analizi

Carnero ve Pedregal (2010) iş yerlerindeki olası kazaların

kontrolü ile şirketlerde yaşanan ekonomik ve insan hayatı kayıpları gibi sosyal etkileri engellemek dünya çapında hayati derecede büyük öneme sahip olduğunu ifade etmiştir. İş kazalarının yaşanma durumu sektörler arasında farklılık göstermektedir ve Türkiye için ölümlü iş kazalarının en yoğun yaşandığı sektörler sırasıyla; Maden, Metal ve İnşaat sektörleridir (Ceylan 2012). Benzer şekilde Etiler vd. (2004)’de ölümle sonuçlanan iş kazalarının sırasıyla; inşaat, ulaşım ve metal endüstrilerinde en yoğun yaşandığını belirlemişlerdir. Ekonomik kalkınmaya önemli katma değeri olan bu sektörlerde öncelikle iş kazalarını önlemeye yönelik tedbirler alınmalıdır. Akademik bakış açısı ile hazırlanan İSG temalı lisansüstü tez çalışmalarında, iş kazaları ve etkileri analizi konusu başlıca; maden, seramik, demir-çelik, mobilya üretim, inşaat, gemi inşaat gibi birçok sektörde yaşanan iş kaza raporları, iş kaza istatistikleri, iş kazası yaşayan çalışanların demografik vb. Özellikler incelenmiştir. Bu konu ile ilgili 96 lisansüstü tez üretilmiş olup, 30 farklı ABD tarafından çalışılan bir konu olduğu belirlenmiştir. İş kazaları ve etkileri analizi konu başlığı ile ilgili lisansüstü tezlerin, tez türleri ve ABD bakımından frekanslarını içeren bilgiler ekte verilen Çizelge 19’da sunulmuştur.

3.5.12. İş Kazaları ve Meslek Hastalıkları

Çalışanların iş yerinde maruz kaldığı risk faktörlerine bağlı olarak yaşanan iş kazaları ve meslek hastalıkları çeşitlilik göstermektedir (Duymaz Şahin 2014). Kurt vd. (2011) ülkemizde iş yerindeki risk faktörleri gibi maruziyetler ile astım, alerji hastalıkları arasındaki ilişkileri incelemiştir. İncelenen lisansüstü tezlerde ise iş kazası ve meslek hastalıklarının birlikte incelendiği çalışmalara; iş kazaları ve meslek hastalıkları istatistik verilerin analiz edilmesi, sağlık, maden, gemi geri dönüşüm, termik santral, tekstil sektörü gibi birçok sektörde iş kazaları ve meslek hastalıkları ile ilgili mevcut durumun belirlenmesi, meslek hastalığı kavramı, çeşitli sektörlerde meslek hastalıkları ve neden olan kimyasal ve fiziksel risk faktörlerin araştırılması, meslek hastalığına neden olan uygunsuz ergonomik koşulları belirlemeye yönelik araştırmalar örnek olarak verilebilir. Bu konu ile ilgili 19 ABD’da toplam 31 lisansüstü tez hazırlanmıştır. Konu ile ilgili tezler İSG kapsamında incelenen tezlerin yaklaşık 4%’lük kısmını oluşturmaktadır. Tezlerin türleri ve ABD bakımından frekanslarını içeren bilgiler ekte verilen Çizelge 20’de sunulmuştur.

3.5.13. İş psikolojisi

İş veya endüstri psikolojisi; insanların iş yaşamı ile olan ilişkilerini bilimsel olarak inceleme, sorunları ortadan kaldırma

veya minimum seviyeye indirme, iş verimini artırma bunun yanında çalışan memnuniyetini de maksimum seviyede tutmak için teknik yöntemler geliştirme amacını güder (Öz-güven 2003). İş psikolojisi konu kapsamına giren lisansüstü tez çalışmalarında, psiko-sosyal faktör olan mobbingin ve iş kazalarının çalışan psikolojisi üzerine etkileri, psiko-sosyal faktörlerin iş kazası yaşanması üzerine etkilerin belirlenmesi, iş kazalarını önlemek için davranış modelini gözönünde bulunduran İSG uygulamaları, çeşitli sektörlerdeki çalışanların stresini artıran risk faktörlerinin belirlenmesi üzerine araştırmalar gerçekleştirilmiştir. Bu konu ile ilgili toplam 11 lisansüstü tez çalışması hazırlanmıştır. Tezler 7 farklı ABD bakış açısı ile üretilmiş olup İSG temalı tezlerin %1.40’lük bölümünü oluşturmaktadır. Hazırlanan tezlerin türleri ve ABD bakımından frekanslarını içeren bilgiler ekte verilen Çizelge 21’de sunulmuştur.

3.5.14. İSG Algı/Tutum/ Davranış Değerlendirme

İş yerlerinde güvenliğin sağlanması ve geliştirilmesi için çalışanların güvenlik algılarının oluşmuş olması gerekmektedir (Kaplanca 2014). Yapılan bir araştırmaya göre sosyal etkiler ve fiziksel çalışma ortamının bireylerin psikolojik durumunu etkilediği belirlenmiştir (Fung vd. 2016). Güvenlik algısının oluşması bireyin psikolojik durumu ile ilgili olması itibari ile önem arz etmektedir. Bunun yanında takımın güvenlik algısı ile bireyin algı yeterliliği arasında pozitif yönlü ilişkisi olduğu unutulmamalıdır (Yoon ve Kayes 2016). İş kazalarının da büyük bir çoğunluğu güvensiz davranışlar nedeniyle meydana gelmektedir. İş yerlerinde güvenliği sağlamak için çalışanların İSG algı, tutum ve davranışlarının kontrol edilmesi gerekmektedir. Bu konu ile ilgili 13 ABD da toplam 38 tez üretilmiştir. Bu tezlerin yaklaşık %37’lik kısmı İşletme ABD’da, 18%’lik bölümü İş sağlığı ve güvenliği ABD’da üretilmiştir. Tezlerde özellikle, tehlikeli iş yerlerinde çalışanların risk algı düzeyleri, tehlikeli durum karşısında çalışanların davranış tipleri ve tehlike algı seviyeleri belirleme üzerine çalışmalardan oluşmaktadır. Konu ile ilgili lisansüstü tezlerin, tez türleri ve ABD bakımından frekanslarını içeren bilgiler ekte verilen Çizelge 22’de sunulmuştur.

3.5.15. İşçi Sağlığı

İşverenler çalışanların sağlık ve güvenliğini sağlamakla yükümlüdür. Bunun yanında işverenler, işin doğası gereği çalışma ortamında sağlığı olumsuz etkileyen maruziyetleri ortadan kaldırmak, mümkün değilse düzeltici önleyici faaliyet planı uygulamaları ile minimum seviyeye indirilmesi gerekmektedir. Waddell ve Burton (2000) çalışanlarda bel ağrıları tedavisi için, kanıta dayalı iş sağlığı rehberi üzerine

çalışma yapmışlardır. Spurgeon vd. (1997) uzun çalışma saatlerine ile sağlık ve güvenlik problemleri arasındaki ilişki üzerine mevcut durumu incelemişlerdir. Soares ve Cezar-Vaz (2006) çalışan sağlığını olumsuz etkileyen tehlikeler üzerine bir literatür inceleme çalışması yapmışlardır. Lisansüstü tezlerde ise konu ile ilgili olarak; çeşitli sektörlerde, belirlenmiş iş adımlarında mevcut çalışan sağlığının değerlendirilmesi, çalışanların çeşitli kimyasal maddelere maruziyetleri ve sağlıkları üzerine etkilerinin araştırılması gibi konular işçi sağlığı konu başlıklı lisansüstü tezler olarak gruplandırılmıştır. İşçi sağlığı ile ilgili 4 lisansüstü tez üretilmiştir. Bu tezler doğrudan çalışan sağlığını konu alan tezlerdir. Konu ile ilgili lisansüstü tezlerin, tez türleri ve ABD bakımından frekanslarını içeren bilgiler ekte verilen Çizelge 23'de sunulmuştur.

3.5.16. Risk Analizi ve Değerlendirmesi

İş yerlerinde güvenlik yönetiminin geliştirilmesi temelini risk analizi oluşturmaktadır. İş güvenliği analizi (İGA) olarak da ifade edilen risk analizi öncelikli risk potansiyeli yüksek olan iş adımı için uygulanmalıdır (Arık ve Akçın 2002). Operasyonların hatasız bir şekilde sonlandırılabilmesi için insan hatalarının önlenmesi hayati derecede öneme sahiptir (Dhillon ve Liu 2006). İş kazalarına neden olan riskleri belirlemede kullanılan yöntemleri genel bir çerçevede; Yanlı reaktif, tarafsız proaktif, yanlı proaktif olmak üzere üç kategoride ifade edilmektedir (Willquist ve Törner 2003). Lisansüstü tezlerde; mobilya imalat, sağlık, inşaat, maden, bakır işleme, mermer imalat gibi birçok sektörde risk değerlendirme metodları uygulamaları gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirme yöntemlerinden hibrid yaklaşımlar ve

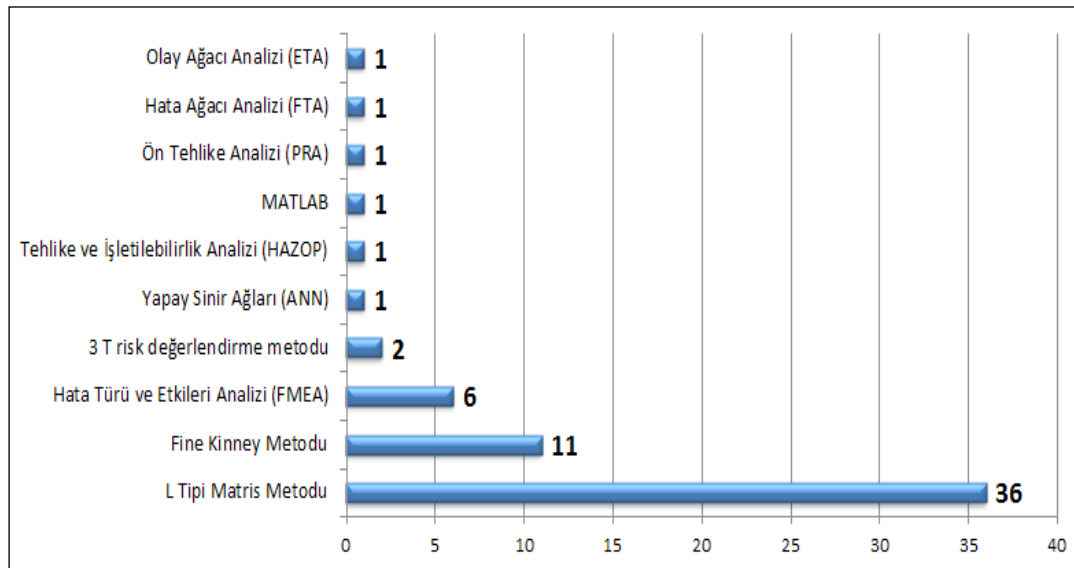
web tabanlı risk değerlendirme modeli geliştirilmesi konuları üzerine araştırmalar ve uygulamalar yapılmıştır. Risk analizi konusu üzerine 76 lisansüstü tez hazırlanmış olup bu tezler 21 ABD'da üretilmiştir. İncelenen tezlerin yaklaşık 10%'u risk analizi ve değerlendirmesi ile ilgilidir. Konu ile ilgili lisansüstü tezlerin, tez türleri ve ABD bakımından frekanslarını içeren bilgiler Ek'deki Çizelge 24'de verilmiştir. Tezlerde en sık kullanılan risk değerlendirme metodları ise Şekil 7'de verilmiştir.

3.5.17. İş Kazaları Sosyal ve Ekonomik Boyutu

İSG uygulamaları, çalışan sağlık, güvenlik ve konforunu sağlamak, iş kazalarını azaltmak için uygulanmaktadır. Ülkemizde yaşanan iş kazaları nedeniyle ciddi sosyal ve ekonomik kayıplar yaşanmaktadır. Bu konunun akademik bakış açısına irdelendiği 20 lisansüstü tez 9 farklı ABD'da üretilmiştir. Tezlerin bir kısmı, çeşitli sektörlerde yaşanan iş kaza maliyetlerinin hesabı ve ekonomik analizi, meslek hastalığına yakalanmış çalışana ödenecek sigorta prim hesabı gibi iş kazaları ve meslek hastalıklarına bağlı ekonomik boyut ele alınmıştır. Çalışmaların bir kısmı ise İSG politikalarının iş hayatına sağladığı katma değerleri, yaşanan iş kazaları nedeniyle, kazazede iş gören, iş gören ailesi, toplum ve devletin yaşadığı sosyal kayıpları irdelemiştir. İncelenen tezlerin %2.50'lik bölümü iş kazaları sosyal ve ekonomik boyutu konusunu ele almıştır. Konu ile ilgili lisansüstü tezlerin, tez türleri ve ABD bakımından frekanslarını içeren bilgiler Ek'deki Çizelge 25'de sunulmuştur.

3.6. Lisansüstü Tezlerde Kullanılan Araştırma Modelleri

Lisansüstü tez çalışmalarında temel olarak 10 farklı araştırma

Şekil 7. Tezlerde en sık kullanılan risk değerlendirme metodları.

modeli kullanılmıştır. Tez türlerine göre kullanılan araştırma modeli frekansları Çizelge 3’de verilmiştir. Tezlerin %46.7’de tarama modeli, %38.4’de tanımlayıcı araştırma modeli, %6.67’de kesitsel tanımlayıcı araştırma modeli, %1.76’de deneme modeli kullanılmıştır. Çizelge 3’deki Diğer ifadesi, tezde araştırma modelinin belirtilmediği ve tez künye bilgilerinden araştırma model bilgisine ulaşılamayan tezleri kapsamaktadır.

3.7. Lisansüstü Tezlerde Kullanılan Örneklem Yöntemleri

Araştırma kapsamındaki lisansüstü tezlerde kullanılan örneklem metodları Şekil 8’de verilmiştir. Üç tez türündede en çok kullanılan örneklem metodunun kolayda örneklem metodu olduğu saptanmıştır. Tüm tezlerin %14.34’de kolayda örneklem metodu, %7.80’de basit tesadüfi örneklem metodunun kullanıldığı belirlenmiştir. Tezlerin büyük bir

çoğunluğunda ise örneklem metodu bilgisi belirtilmediğinden veya kullanılmadığından anlaşılammış ve “Diğer” olarak ifade edilmiştir.

3.8. Lisansüstü Tezlerde En Sık Kullanılan Analiz/ Test Teknikleri

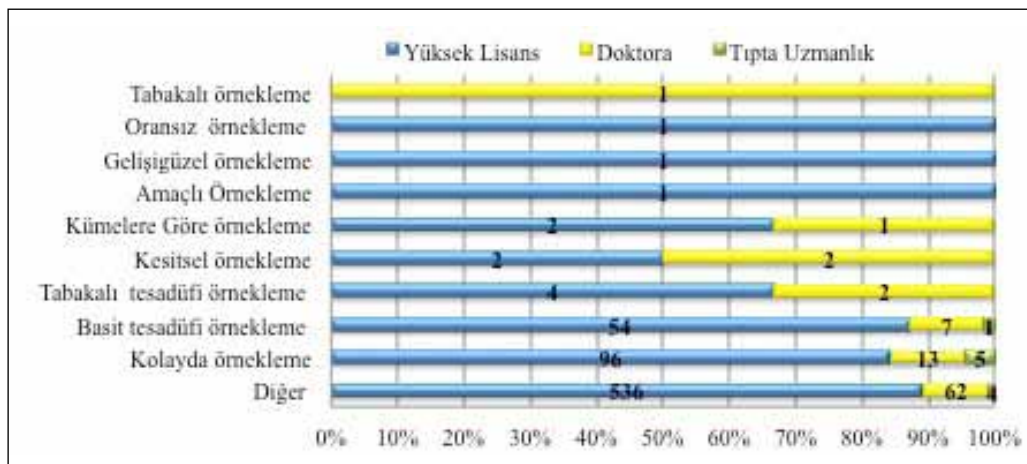
Araştırma evrenindeki lisansüstü tezlerde verileri test etmek için parametrik ve parametrik olmayan testler kullanılmıştır. Testlerin kullanım sıklıkları sırasıyla; parametrik testler %5.79, parametrik olmayan testler %7.42, parametrik ve parametrik olmayan testlerin birlikte kullanılması %1.5 olduğu belirlenmiştir. Lisansüstü tezlerde kullanılan test tekniklerinin kullanım sıklıkları Çizelge 4’de ifade edilmiştir.

3.9. Lisansüstü Tezlerde Veri Toplama Araçları

1974-2016 yılları arasında hazırlanan lisansüstü tezlerde veri toplama aracı olarak anket, doküman, ölçüm, gözlem,

Çizelge 3. Lisansüstü tezlerde kullanılan araştırma modellerinin tez türlerine göre dağılımı.

Araştırma Modeli	Yüksek Lisans	Doktora	Tıpta Uzmanlık	Toplam
Tarama	346	22	3	371
Tanımlayıcı	260	44	1	305
Kesitsel Tanımlayıcı	40	8	5	53
Deneme	6	8	-	14
Karşılaştırmalı İlişkisel	5	-	-	5
Betimsel	3	-	-	3
Kohort-Prospektif	2	1	1	4
İlişkisel Tarama	1	-	-	1
Kohort-Retrospektif	1	-	-	1
Yarı Deneysel	1	1	-	2
Diğer	32	4	-	36
Genel Toplam	697	88	10	795

Şekil 8. Lisansüstü tezlerde kullanılan örneklem yöntemlerinin dağılımı.

test ve bir kaçının birlikte kullanımları da söz konusudur. Veri toplama araçlarının dağılımı Çizelge 5'de sunulmuştur. Çizelge 5'deki Diğer ifadesi, incelenen tezlerde kullanılan veri toplama yönteminin belirtilmediği tezleri ifade etmektedir.

3.10. Lisansüstü Tezlerde Kullanılan Veri Analiz Araçları

Lisansüstü tezlerde verileri analiz etmek için paket programlar ve yazılımlar kullanılmıştır. SPSS %82.74, Microsoft Excel %8.12, Bulanık Uzman sistem, Lingo ve AMOS %1.02 sıklıkta kullanılmıştır. En sık kullanılan veri analiz/yazılım araçları Şekil 9'da verilmiştir. CATIA Programı, GAMS, Google Earth Programı, Answer Tree Programı, Graphpad Instat demo versiyonu, Lisrel, Stata, Stagraf, Mstac, Visual Studio.NET, SYSTAT, NCSS gibi programlar da kullanılmıştır.

4. Tartışma ve Değerlendirme

Bu çalışmada, 1974-2016 yılları arasında iş sağlığı ve güvenliği temalı tezler gözönünde bulundurularak YÖK Başkanlığı Ulusal Tez merkezi veri tabanından aratılan, tez künye, tez özet metin ve tez tam metin bilgilerine ulaşılabilen yüksek lisans, doktora ve tıpta uzmanlık tezlerinden oluşan 795 lisansüstü tez incelenmiştir. Araştırma evrenini oluşturan tez çalışmaları, Türkiye'de 84 üniversitede üretilmiş olup, 111

Çizelge 4. Lisansüstü tezlerde en sık kullanılan test tekniklerinin dağılımı.

Parametrik Testler	Frekans	%
T-Testi	36	33.64
Varyans Analizi	47	43.93
Faktör Analizi	15	14.02
Tukey HSD Testi	9	8.41
Parametrik Olmayan Testler		
Ki -Kare Analizi	68	58.62
Mann - Whitney U Testi	17	14.66
İşaret Testi	2	1.72
Wilcoxon Testi	6	5.17
Kolmogorov Smirnov Testi	4	3.45
McNemar Testi	2	1.72
Kruskal - Wallis H Testi	17	14.66
Diğer Testler		
Korelasyon Analizi	30	56.60
Regresyon Analizi	22	41.51
Yapısal Eşitlik Modellemesi	1	1.89

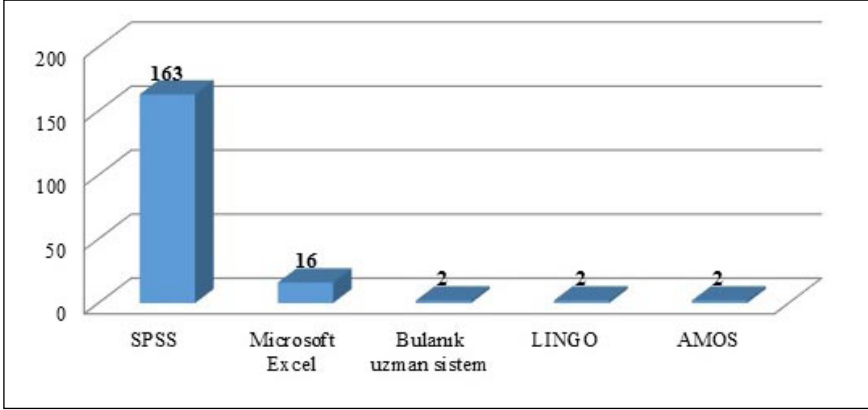
farklı anabilim dalında, 17 konu başlığı altında hazırlanan çalışmalardır.

Bu inceleme çalışmasında başlıca, lisansüstü tez türleri bakımından tez sayılarının yıllara göre birikimli dağılımı, tez türleri bakımından anabilim dalına ilişkin dağılım, tez türlerine göre üniversitelerde hazırlanan tez frekanslarının dağılımı, tez türlerine göre tez frekanslarının enstitülere göre dağılımı, tez konusu, tezde kullanılan araştırma modeli, örnekleme yöntemi, veri çözümlemede kullanılan analiz ve test teknikleri ile veri toplama araçları frekanslarının yıllara göre dağılımları ve veri analiz araçları belirlenmeye çalışılmıştır.

42 yıllık zaman periyodunda İSG temalı hazırlanan lisansüstü tezlerin %15.85'lik bölümü 2015 yılında hazırlanmıştır. Hazırlanan tezler en fazla Çalışma Ekonomisi ve

Çizelge 5. Lisansüstü tezlerde kullanılan veri toplama yöntemleri.

Veri Toplama Yöntemi	Frekans	%
Anket	234	29.43
Doküman	187	23.52
Diğer	168	21.13
Gözlem	81	10.19
Ölçüm	30	3.77
Anket + Gözlem	23	2.89
Anket + Doküman	13	1.64
Görüşme	11	1.38
Anket + Ölçüm	9	1.13
Anket + Test	6	0.75
Gözlem + Tarama	6	0.75
Anket + Gözlem + Ölçüm	5	0.63
Test	4	0.50
Anket + Görüşme	3	0.38
Gözlem + Görüşme	3	0.38
Anket + Gözlem + Doküman	2	0.25
Gözlem + Ölçüm	2	0.25
Anket + Ölçüm + Doküman	2	0.25
Anket + Doküman + Görüşme	1	0.13
Doküman + Görüşme	1	0.13
Görüşme + Ölçüm	1	0.13
Ölçüm + Doküman	1	0.13
Test + Ölçüm	1	0.13
Doküman + Test	1	0.13
Genel Toplam	795	100

Şekil 9. Lisansüstü tezlerde en sık kullanılan veri analiz araçları / yazılımları

Endüstri İlişkileri Anabilim Dalında hazırlanmış olup tüm tezlerin %12.20'lik bölümünü oluşturmaktadır. Bunu, İSG Anabilim Dalı %9.94 oranı ile takip etmektedir. En fazla tez hazırlanan enstitü %45.53'lük oranla Fen Bilimleri Enstitüsü olup %33.20 oranı ile Sosyal Bilimler Enstitüsü ikinci sırada gelmektedir. En çok tez hazırlanan ilk üç üniversite sırasıyla, %17.48'lik kısmı Gazi Üniversitesinde, %7.17'lik bölümü İstanbul Üniversitesi'nde ve %6.16'lık kısmı ise Marmara Üniversitesinde hazırlanmıştır. Lisansüstü tez çalışmalarında en fazla işlenen 4 konu sırasıyla Ergonomi (%22.01), İSG Durum Tespiti (%21.76), İş Kazaları ve Etkileri Analizi (%12.08) ve Risk analizi ve değerlendirme (%9.56) olduğu belirlenmiştir. İSG Durum Değerlendirme Geliştirme Model/ Yöntem Önerisi ile ilgili toplam 20 tez üretilmiş olup tüm tezlerin %2.52'lik bölümünü oluşturmaktadır. Son yıllarda İSG durum değerlendirme, geliştirme ile ilgili yeni yöntem/model önerilerinin araştırılması üzerine yoğun çalışmaların yürütüldüğü göz önünde bulundurulduğunda bu oranın oldukça düşük bir değer olduğunu söylemek mümkündür. Gelecek çalışmalarda İSG durum değerlendirme, ölçme ile ilgili model geliştirme ve yöntem önerisi üzerine yenilikçi yaklaşımlar içeren çalışmalara odaklanılmasının yerinde olacağı düşünülmektedir.

Ülkemizde güncelliğini koruyan mevcut İSG problemleri başlıca, iş hayatı paydaşları olan çalışan ve işverenin İSG kültürünü kazanmamış olması ve öncelikle ölümlü ve sakat kalma durumlarına neden olan iş kazalarının engellenemiyor olmasıdır. Lisansüstü tezlerin bu hususlara ilişkin çalışmaları sırasıyla İş psikolojisi 11 lisansüstü tez, Güvenlik kültürü 9 lisansüstü tez, İSG eğitimi 8 lisansüstü tez ve Çalışan rolü konusu ile ilgili 4 lisansüstü tez olmak üzere 32 tez hazırlanmıştır. Bu tezler, tüm tezlerin %4.03'lük kısmını oluşturmaktadır. Gelecekte yapılması planlanan tez çalışmalarının bu konular ile ilgili olması ile Türkiye'nin sosyal ve ekonomik çıkarlarına katma değeri olan çalışmalar yapma yerinde olacaktır.

Bu çalışma genel hatları ile İSG temalı lisansüstü tezlerin bir profilini ortaya koymak ve mevcut ülkemiz İSG problemleri ile ilişkilendirerek değerlendirmeler yapmak üzere hazırlanmıştır. Ayrıca bu çalışma 2016 yılı itibarıyla iş sağlığı ve güvenliği alanında hazırlanan en geniş kapsamlı tez inceleme çalışması olma özelliğinde olup, araştırmacıların dikkatini çekecek önemli bilgiler sunmaktadır.

5. Kaynaklar

- Alli, BA. 2008.** Fundamental Principles of Occupational Health and Safety, Second Edition, International Labour Office, Geneva.
- Alınak, C. 2015.** İnşaatlarda iş kazalarının azaltılmasına yönelik emniyet kemeri kullanımı eğitimlerinin önemi. Yüksek Lisans Tezi, Gediz Üniversitesi, 28 s.
- Altunışık, R., Coşkun R, Bayraktaroğlu S, Yıldırım E. 2012.** Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri (SPSS Uygulamalı). 7. Basım, Sakarya Kitabevi, Sakarya, 142 s.
- Arık, B., Akçın, N., A. (29-31 Mayıs 2002).** İş Kazalarının Önlenmesi ve İş Güvenliği Analiz Tekniğinin Uygulanması. Türkiye 13. Kömür Kongresi Bildiriler Kitabı, s. 75-88, Zonguldak.
- Ay, F. 2016.** İş sağlığı ve güvenliği eğitiminin önemi. Yüksek Lisans Tezi, Üsküdar Üniversitesi, 23 s.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E., K., Akgün, Ö., E., Karadeniz, Ş., Demirel, F. 2010.** Bilimsel Araştırma Yöntemleri. 5. Basım, Pegem Akademi Yayınları, Ankara, 249 s.
- Carnero, MC., Pedregal, D., J. 2010.** Modelling and forecasting occupational accidents of different severity levels in Spain. *Reliab Eng Syst Safe*, 95: 1134-114.
- Ceylan, H. 2011.** Türkiye'deki İş Kazalarının Genel Görünümü Ve Gelişmiş Ülkelerle Kıyaslanması, *Int J Engin Res Dev*, 3(2): 18-24.
- Ceylan, H. 2012.** Analysis of Occupational Accidents According to the Sectors in Turkey. *GU.J. Sci.*, 25(4): 909-918.

- Çetin, A. 2011.** İş Sağlığı ve Güvenliği Kültürünün İnşasında ÇASGEM, İSG Dergisi ÇSGB Yayınları, 52: 21-27.
- Cohen, A., Colligan, MJ. 1998.** Assessing Occupational Safety and Health Training A Literature Review, National Institute for Occupational Safety and Health, Colombia, DHHS (NIOSH) Publication No. 98-145.
- Dhillon, BS., Liu, Y. 2006.** Human error in maintenance: a review. *J Qual Maint Eng*, 12 (1): 21-36.
- Dursun, S. 2016.** Türkiye'de iş kazaları ve iş kazalarını önlemede güvenlik kültürünün sağlanması ve geliştirilmesi. *Verim Derg.*, 1: 125-140.
- Duymaz Şahin, V. 2014.** Sağlık Çalışanlarında İş Kazaları ve Meslek Hastalıkları (Tepecik Eğitim ve Araştırma Hastanesi Ameliyathane Çalışanlarında İş Kazaları). Yüksek Lisans Tezi, Beykent Üniversitesi, 39 s.
- Ercan, A., 2010.** Türkiye'de Yapı Sektöründe İşçi Sağlığı ve Güvenliğinin Değerlendirilmesi. *Politeknik Derg.*, 13(1): 49-53.
- Ertaş, C., Kızılaslan, Z. 2015.** Üretimde Ergonomi Çalışmalarıyla Verimliliğin Artırılması. Suleyman Demirel U. J. Engin. Sci. *Design*, 3(3): 651-657.
- Etiler, N., Colak, B., Bicer, U., Barut, N. 2004.** Fatal Occupational Injuries among Workers in Kocaeli, Turkey, 1990-1999. *Int J Occ Env Hea*, 10(1): 55-62.
- Erickson, PA., 1996.** Practical Guide to Occupational Health and Safety, Academic Press, USA.
- Foley, M., Silverstein, B., Polissar, N., Neradilek, B. 2009.** Impact of Implementing the Washington State Ergonomics Rule on Employer Reported Risk Factors and Hazard Reduction Activity. *Am J Ind Med*, 52: 1-16.
- Fung, IWH., Tamb, VWY., Singc, CP., Tanga, KKW., Ogunlanad, SO. 2016.** Psychological climate in occupational safety and health: the safety awareness of construction workers in South China. *Int J Const Manag*, 16(4): 315-325.
- Goldenhar, LA., Schulte, PA. 1996.** Methodological issues for intervention research in occupational health and safety. *Am J Ind Med*, 29: 289-294.
- Güler, M. 2011.** İş sağlığı ve güvenliği eğitiminin iş kazalarını önlemeye etkisi: İETT Örneği. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, 80 s.
- Hauke, A., Georgiadou, P., Pinotsi, D., Kallio, H., Lusa, S., Malmelin, J., Punakallio, A., Pääkkönen, R., Meyer, S., Nicolescu, GI. 2011.** https://osha.europa.eu/en/tools-and-publications/publications/literature_reviews/emergency_services_occupational_safety_and_health_risks.
- Hasle, P., Limborg, HJ. 2006.** A review of the literature on preventive occupational health and safety activities in small enterprises. *Ind Health*, 44(1): 6-12.
- Jilcha, K., Kitaw, D. 2016.** A literature review on global occupational safety and health Practice & accidents severity. *Int J Qual Res*, 10(2): 279-310.
- Kaplançan, B. 2014.** İş sağlığı ve güvenliği uygulamalarının işgörenlerin tutumuna etkisi. Yüksek Lisans Tezi, Bahçeşehir Üniversitesi, 63 s.
- Karasar, N. 2005.** Bilimsel Araştırma Yöntemi: Kavramlar, İlkeler, Teknikler. 15. Basım, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.
- Korkmaz, O. 2011.** Türkiye Kimya Sanayinde İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği. *ZKUJ Soc Sci*, 7(14): 129-144.
- Kurt, E., Demir, AU., Cadirci, O., Yildirim, H., Ak, G., Eser, T., P. 2011.** Occupational exposures as risk factors for asthma and allergic diseases in a Turkish population, *Int Arch Occ Env Hea*, 84(1): 45-52.
- Laberge, M., Ledoux, E., 2011.** Occupational health and safety issues affecting young workers: *A literature review, Work*, 39(3): 215-232.
- Lamontagne, AD., Keegel, T., Louie, AM., Ostry, A., Landsbergis, PA. 2013.** A Systematic Review of the Job-stress Intervention Evaluation Literature, 1990-2005. *Int J Occup Env Hea*, 13(3): 268-280.
- Lekka, C., Webster, J., Cobett, E. 2010.** A literature review of the health and safety risks associated with major sporting events. *HSE, RR 811*.
- Moyo, D., Zungu, M., Kgalamono, S., Mwila, CD. 2015.** Review of Occupational Health and Safety Organization in Expanding Economies: The Case of Southern Africa. *Ann Glob Health*, 81(4): 495-502
- Nishikitani, M., Yano, E. 2008.** Differences in the lethality of occupational accidents in OECD countries. *Safety Sci*, 46: 1078-1090.
- Özgülven, İE. 2003.** Endüstri Psikolojisi. Pdrem Yayınları, Ankara, 15 s.
- Pisaniello, DL., Stewart, SK., Jahan, N., Pisaniello, SL., Winefield, H., Braunack-Mayer, A. 2013.** The role of high schools in introductory occupational safety education-Teacher perspectives on effectiveness. *Safety Sci*, 55: 53-61.
- Richardson, MEJ. 2005.** Hammurabi's Laws: Text Translation and Glossary. *T&T Clark Int.*, 67-105.
- Robson, LS., Clarke, J., A., Cullena, K., Bieleckya, A., Severina, C., Bigelowa, PL., Irvina, E., Culyera, A., Mahooda, Q. 2007.** The effectiveness of occupational health and safety management system interventions: A systematic review. *Safety Sci*, 45(3): 329-353.
- Safe Work Australia 2013.** <http://www.safeworkaustralia.gov.au/sites/SWA/about/Publications/Documents/768/Effectiveness-WHS-interventions-by-regulators-literature-review.pdf>

- Saracino, A., Curcuruto, M., Antonioni, G., Mariani, MG., Guglielmi, D., Spadoni, G. 2015.** Proactivity-and-consequence-based safety incentive (PCBSI) developed with a fuzzy approach to reduce occupational accidents. *Safety Sci*, 79: 175-183
- Sipahi, İ. 2006.** İş Sağlığı ve güvenliğinde Eğitimin Önemi, İSG Dergisi ÇSGB Yayınları, 30: 24-27.
- Sofuoğlu, T. 2012.** İnşaat sektöründe iş güvenliği eğitimi. Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi, 52 s.
- Sevinç, L., Aydın, F., Yıldırım, O. 2003.** İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Konularında Türkiye'de 1985-2001 Yılları Arasında Yapılmış Lisans Üstü Tezlerine Yönelik İçerik Analizi. *Anad. Üniv. Sos. Bilim. Derg.*, 3(1): 87-98.
- Soares, JF., Cezar-Vaz, MR. 2006.** Hazards to worker's health: a literature review. *Online Braz. J Nurs*, 5(3).
- Song, G., Khan, F., Wang, H., Leighton, S., Yuan, Z., Liu, H. 2016.** Dynamic occupational risk model for offshore operations in harsh environments. *Reliab Eng Syst Safe*, 150: 58-64.
- Stemler, S. 2001.** Stemler, Steve (2001). An overview of content analysis. *Prac Asse., Res & Eval*, 7(17), (<http://PAREonline.net/getvn.asp?v=7&n=17>)
- Spurgeon, A., Harrington, JM., Cooper, CL. 1997.** Health and safety problems associated with long working hours: a review of the current position. *Occup Environ Med*, 54:367-375.
- Tompa, E., Trevithick, S., McLeod, C. 2007.** Systematic review of the prevention incentives of insurance and regulatory mechanisms for occupational health and safety. *Scand J Work Env Hea*, 33(2): 85-95.
- Tompa, E., Kalcevich, C., Foley, M., McLeod, C., Hogg-Johnson, S., Cullen, K., MacEachen, E. 2016.** A Systematic Literature Review of the Effectiveness of Occupational Health and Safety Regulatory Enforcement. *Am J Ind Med*, DOI 10.1002/ajim.22605.
- Tsoukalas, VD., Fragiadakis, NG. 2016.** Prediction of occupational risk in the shipbuilding industry using multivariable linear regression and genetic algorithm analysis. *Safety Sci*, 83: 12-22.
- TÜİSAG-İSG Profesyonelleri Topluluğu 2014.** <http://tuisag.com/2014-yili-kazasi-ve-meslek-hastaliklari-istatistikleri/>
- Yoon, J., Kayes, DC. 2016.** Employees' self-efficacy and perception of individual learning in teams: The cross-level moderating role of team-learning behavior. *J Organ Behav*, 37: 1044-1060.
- Yeğin, A. 2015.** İş Güvenliği Kültürünün İş Kazalarına Etkileri. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Gedik Üniversitesi, 258 s.
- Waddell, G., Burton, AK. 2000.** Occupational health guidelines for the management of low back pain at work: evidence review. *Occup Med-Oxford*, 51(2): 124-135.
- Yao, W. X., Wu, Y. L., Yang, B., Zhang, L. Y., Yao, C., Huang, C. H., & Qian, Y. R. 2013.** Occupational safety training and education for needlestick injuries among nursing students in China: intervention study. *Nurs Educ Today*, 33(8), 834-837.
- Willquista, P., Törner, M. 2003.** Identifying and analysing hazards in manufacturing industry—a review of selected methods and development of a framework for method applicability. *Int J Ind Ergonom*, 32: 165-180.
- Zanko, M., Dawson, P. 2012.** Occupational health and safety management in organizations: A review. *Int J Manage Rev*, 14: 328-344.
- Yüksek Öğretim Kurul Başkanlığı Tez Merkezi (20.06.2016-30.06.2016).** <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>
- T.C. Resmi Gazete, 28512, 29.12.2012.** <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/12/20121229-12.htm>
- T.C. Resmi Gazete, 29758, 30.06.2016.** <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2016/06/20160630-25.htm>
- T.C. Resmi Gazete, 29401, 29.06.2015.** <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2015/06/20150629-1.htm>
- T.C. Resmi Gazete, 4857, 22.05.2003.** <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2003/06/20030610.htm#1>
- T.C. Resmi Gazete, 6098, 11.01.2011.** <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2011/02/20110204-1.htm>
- T.C. Resmi Gazete, 6331, 20.06.2012.** <http://www.resmigazete.gov.tr/main.aspx?home=http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/06/20120630.htm&main=http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/06/20120630.htm>

EKLER

Çizelge 6. Lisansüstü tezlerin ABD’na Göre Dağılımları

ABD	Frekans (Yüksek lisans- Doktora- Tıpta uzmanlık)
Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri	85-12-0
İş Sağlığı ve Güvenliği	78-1-0
İşletme	73-8-0
Endüstri Mühendisliği	53-10-0
İnşaat Mühendisliği	51-5-0
Halk Sağlığı	27-8-6
Maden Mühendisliği	26-3-0
Makine Mühendisliği	24-2-0
Kazaların Çevresel ve Teknik Araştırması	23-5-0
Çevre Mühendisliği	19-0-0
İşletme Yönetimi	18-0-0
Özel Hukuk	15-1-0
Mimarlık	13-3-0
Giyim Endüstrisi ve Giyim Sanatları	9-1-0
Orman Endüstri Mühendisliği	9-0-0
Hukuk	8-4-0
Halk Sağlığı Hemşireliği	7-1-0
Eğitim Bilimleri	7-0-0
Endüstri Ürünleri Tasarımı	6-0-0
Giyim Endüstrisi ve Moda Tasarımı	6-0-0
Tarım Makineleri	6-2-0
Hemşirelik	5-2-0
Tekstil Mühendisliği	5-1-0
Ağaç İşleri Endüstri Mühendisliği	4-0-0
Büro Yönetimi Eğitimi	4-0-0
İç Mimarlık	4-0-0
Çevre Bilimleri	3-0-0
Deniz Ulaştırma İşletme Mühendisliği	3-0-0
Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon	3-0-1
Gemi İnşaatı ve Gemi Makineleri Mühendisliği	3-0-0
Gıda Mühendisliği	3-0-0
Metal Eğitimi	3-0-0

ABD	Frekans (Yüksek lisans- Doktora- Tıpta uzmanlık)
Orman Mühendisliği	3-2-0
Sağlıkta Kalite Geliştirme ve Akreditasyon	3-0-0
Toplam Kalite Yönetimi	3-0-0
Yapı Eğitimi	3-0-0
Aile Ekonomisi ve Beslenme Eğitimi	2-0-0
Beslenme ve Diyetetik	2-0-0
Bilim ve Teknoloji Politikası Çalışmaları	2-0-0
Çalışma Ekonomisi	2-0-0
Eğitim Bilimleri	2-0-0
Elektrik-Elektronik Mühendisliği	2-0-0
Elektronik-Bilgisayar Eğitimi	2-0-0
Fizyoterapi ve Rehabilitasyon	2-1-0
İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı	2-0-0
Kamu Hukuku	2-0-0
Kimya Mühendisliği	2-0-0
Mobilya ve Dekorasyon Eğitimi	2-2-0
Personel Yönetimi	2-0-0
Psikoloji	2-1-0
Su Ürünleri Yetiştiriciliği	2-0-0
Taşınmaz Geliştirme	2-0-0
Teknoloji Eğitimi	2-0-0
Turizm İşletmeciliği	2-0-0
Acil Yardım ve Rehabilitasyon	1-0-0
Afet Yönetimi	1-0-0
Aktüerya Bilimleri	1-0-0
Anatomi	1-0-0
Bahçe Bitkileri	1-0-0
Basın ve Yayın	1-0-0
Beden Eğitimi ve Spor	1-2-0
Biyoistatistik	1-0-0
Biyosistem Mühendisliği	1-0-0
Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği	1-1-0
Eğitim Yönetimi ve Denetimi	1-0-0

ABD	Frekans (Yüksek lisans- Doktora- Tıpta uzmanlık)
Elektrik Mühendisliği	1-0-0
Endüstriyel Tasarım Mühendisliği	1-0-0
Fen Bilimleri	1-0-0
Gemi İnşaat Mühendisliği	1-0-0
Geomatik Mühendisliği	1-0-0
Grafik Tasarımı	1-0-0
Halk Bilimi	1-0-0
Hemşirelik Esasları	1-0-0
Hemşirelikte Yönetim	1-0-0
İktisat	1-0-0
İlahiyat	1-0-0
İmalat Mühendisliği	1-0-0
İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku	1-0-0
Kamu Yönetimi	1-0-0
Kentsel Sistemler ve Ulaştırma Yönetimi	1-0-0
Kıyı Bilimleri ve Mühendisliği	1-0-0
Kütüphanecilik Bölümü	1-0-0
Maden İşletme	1-0-0
Metalurji ve Malzeme Mühendisliği	1-0-0
Otomotiv Mühendisliği	1-0-0
Patlayıcı Mühendisliği	1-0-0
Psikiyatri	1-0-0
Sağlık Kurumları Yönetimi	1-0-0
Sivil Havacılık Yönetimi	1-0-0

ABD	Frekans (Yüksek lisans- Doktora- Tıpta uzmanlık)
Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi	1-0-0
Spor Yöneticiliği	1-0-0
Su Ürünleri Avlama ve İşleme Teknolojisi	1-0-0
Yapı Mühendisliği	1-0-0
Adli Tıp	1-0-0
Bilgisayar Mühendisliği Bilimleri- Bilgisayar ve Kontrol	1-0-0
Biyomühendislik	1-0-0
Ekonomi	1-1-0
İletişim Bilimleri	1-0-0
Sosyoloji	1-0-0
Şehircilik ve Bölge Planlama	1-0-0
Acil Tıp	0-0-1
Antropoloji	0-1-0
Göğüs Hastalıkları	0-1-1
İnsan Kaynakları Yönetimi	0-1-0
İş ve Uğraşı Tedavisi	0-1-0
Jeodezi ve Fotogrametri Mühendisliği	0-1-0
Kadın Hastalıkları ve Doğum	0-0-1
Oral Diagnoz ve Radyoloji	0-1-0
Protetik Diş Tedavisi	0-1-0
Tarım Ekonomisi	0-1-0
Ev Ekonomisi	0-1-0
Genel Toplam	697-88-10

Çizelge 7. Lisansüstü tezlerinin üniversitelere göre sayıları (En az 4 yüksek lisans tezi yaptıran üniversiteler verilmiştir).

Üniversite	Frekans (Yüksek lisans- Doktora- Tıpta uzmanlık)	Üniversite	Frekans (Yüksek lisans- Doktora- Tıpta uzmanlık)
Gazi Üniversitesi	124-15-0	Karadeniz Teknik Üniversitesi	9-1-0
Marmara Üniversitesi	43-6-0	Süleyman Demirel Üniversitesi	9-1-1
İstanbul Üniversitesi	41-13-3	Üsküdar Üniversitesi	9-0-0
İstanbul Teknik Üniversitesi	37-6-0	Atatürk Üniversitesi	7-1-0
Dokuz Eylül Üniversitesi	25-5-0	Haliç Üniversitesi	7-0-0
Gediz Üniversitesi	24-0-0	Zonguldak Karaelmas Üniversitesi	7-1-0
Beykent Üniversitesi	20-0-0	Dumlupınar Üniversitesi	6-0-0
Çukurova Üniversitesi	20-1-1	Karabük Üniversitesi	6-1-0
Selçuk Üniversitesi	20-1-0	Okan Üniversitesi	6-0-0
Hacettepe Üniversitesi	19-8-0	Yıldız Teknik Üniversitesi	6-0-0
Orta Doğu Teknik Üniversitesi	17-3-0	Bahçeşehir Üniversitesi	5-0-0
Kocaeli Üniversitesi	16-0-0	Erciyes Üniversitesi	5-1-0
Yeni Yüzyıl Üniversitesi	14-0-0	Namık Kemal Üniversitesi	5-0-0
Anadolu Üniversitesi	13-2-0	Trakya Üniversitesi	5-0-0
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi	12-1-0	Bartın Üniversitesi	4-1-0
Sakarya Üniversitesi	12-2-0	Boğaziçi Üniversitesi	4-2-0
Uludağ Üniversitesi	12-2-1	Fırat Üniversitesi	4-0-0
Gedik Üniversitesi	11-0-0	İstanbul Aydın Üniversitesi	4-0-0
Ankara Üniversitesi	10-6-0	Nişantaşı Üniversitesi	4-0-0
Cumhuriyet Üniversitesi	10-1-0	Türk Hava Kurumu Üniversitesi	4-0-0
Ege Üniversitesi	9-4-0	Yalova Üniversitesi	4-0-0

Çizelge 8. Lisansüstü tezlerinin Enstitülere göre sayıları.

Enstitü	Yüksek Lisans	Doktora	Tıpta Uzmanlık	Toplam
Fen Bilimleri	322	40	-	362
Sosyal Bilimler	238	26	-	264
Sağlık Bilimleri	109	21	-	130
Eğitim Bilimleri	15	1	-	16
Kazaları Araştırma ve Önleme	6	-	-	6
Adli Tıp	2	-	-	2
Mühendislik ve Fen Bilimleri	2	-	-	2
Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi	1	-	-	1
Biyo-Medikal Mühendislik	1	-	-	1
Savunma Bilimleri	1	-	-	1
Tıp Fakültesi	-	-	10	10
Genel Toplam	697	88	10	795

Çizelge 9. Ergonomi temalı lisansüstü tezlerin ABD-Tez türlerine göre sayıları

Anabilim Dalı	Frekans (Yüksek lisans- Doktora- Tıpta uzmanlık)	Toplam
Ağaç İşleri Endüstri Mühendisliği	3-0-0	3
Aile Ekonomisi ve Beslenme Eğitimi	2-0-0	2
Antropoloji	0-1-0	1
Basın ve Yayın	1-0-0	1
Beden Eğitimi ve Spor	1-2-0	3
Büro Yönetimi Eğitimi	4-0-0	4
Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği	0-1-0	1
Deniz Ulaştırma İşletme Mühendisliği	2-0-0	2
Eğitim Bilimleri	1-0-0	1
Elektrik-Elektronik Mühendisliği	1-0-0	1
Elektronik-Bilgisayar Eğitimi	1-0-0	1
Endüstri Ürünleri Tasarımı	6-0-0	6
Endüstriyel Tasarım Mühendisliği	1-0-0	1
Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon	3-0-1	4
Fizyoterapi ve Rehabilitasyon	2-1-0	3
Giyim Endüstrisi ve Giyim Sanatları	6-1-0	7
Giyim Endüstrisi ve Moda Tasarımı	2-0-0	2
Grafik Tasarımı	1-0-0	1
Halk Sağlığı	3-3-2	8
Halk Sağlığı Hemşireliği	2-0-0	2
Hemşirelik	1-0-0	1
Hemşirelik Esasları	1-0-0	1
İç Mimarlık	4-0-0	4
İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı	2-0-0	2
İlahiyat	1-0-0	1
İş Sağlığı ve Güvenliği	3-0-0	3
İş ve Uğraşı Tedavisi	0-1-0	1
İşletme	10-2-0	12
Kadın Hastalıkları ve Doğum	0-0-1	1
Kazaların Çevresel ve Teknik Araştırması	4-0-0	4
Kütüphanecilik	1-0-0	1
Makine Eğitimi	1-0-0	1
Makine Mühendisliği	8-2-0	10
Mimari Tasarım	0-1-0	1
Mimarlık	6-2-0	8
Mobilya ve Dekorasyon Eğitimi	1-2-0	3
Orman Endüstri Mühendisliği	3-0-0	3
Orman Mühendisliği	2-1-0	3

Çizelge 9. Devam

Anabilim Dalı	Frekans (Yüksek lisans- Doktora- Tıpta uzmanlık)	Toplam
Spor Yöneticiliği	1-0-0	1
Tarım Makineleri	2-1-0	3
Tekstil Mühendisliği	4-1-0	5
Turizm İşletmeciliği	1-0-0	1
Yapı Eğitimi	2-0-0	2
Bilgisayar Müh. Bilimleri-Bilgisayar ve K.	1-0-0	1
Biyomühendislik	1-0-0	1
Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri	5-0-0	5
Eğitim Bilimleri	4-0-0	4
Ekonomi	0-1-0	1
Endüstri Mühendisliği	26-9-0	35
Ev Ekonomisi	0-1-0	1
İletişim Bilimleri	1-0-0	1
Genel Toplam	138-33-4	175

Çizelge 10. Güvenlik Kültürü temalı lisansüstü tezlerin ABD-tez türlerine göre sayıları.

Anabilim Dalı	Frekans (Yüksek lisans- Doktora)	Toplam
Elektronik-Bilgisayar Eğitimi	1-0	1
İnşaat Mühendisliği	1-0	1
İş Sağlığı ve Güvenliği	1-0	1
İşletme	0-1	1
Psikoloji	1-0	1
Toplam Kalite Yönetimi	1-0	1
Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri	1-1	2
Endüstri Mühendisliği	1-0	1
Genel Toplam	7-2	9

Çizelge 11. İSG Durum tespiti temalı lisansüstü tezlerin ABD-Tez türlerine göre sayıları.

Anabilim Dalı	Frekans (Yüksek lisans- Doktora- Tıpta uzmanlık)	Toplam
İş Sağlığı ve Güvenliği	33-0-0	33
Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri	23-3-0	26
İşletme	14-3-0	17
Halk Sağlığı	13-1-1	15
İnşaat Mühendisliği	11-0-0	11
İşletme Yönetimi	8-0-0	8
Endüstri Mühendisliği	1-0-0	6

Çizelge 11. Devam

Anabilim Dalı	Frekans (Yüksek lisans- Doktora- Tıpta uzmanlık)	Toplam
Çevre Mühendisliği	5-0-0	5
Mimarlık	4-0-0	4
Kazaların Çevresel ve Teknik Araştırması	2-1-0	3
Maden Mühendisliği	3-0-0	3
Makine Mühendisliği	3-0-0	3
Halk Sağlığı Hemşireliği	1-1-0	2
Hemşirelik	1-1-1	2
Kimya Mühendisliği	2-0-0	2
Makine Eğitimi	2-0-0	2
Orman Endüstri Mühendisliği	2-0-0	2
Teknoloji Eğitimi	2-0-0	2
Eğitim Bilimleri	2-0-0	2
Anatomi	1-0-0	1
Beslenme ve Diyetetik	1-0-0	1
Bilim ve Teknoloji Politikası Çalışmaları	1-0-0	1
Çalışma Ekonomisi	1-0-0	1
Eğitim Yönetimi ve Denetimi	1-0-0	1
Elektrik Mühendisliği	1-0-0	1
Gemi İnşaat Mühendisliği	1-0-0	1
Gemi İnşaatı ve Gemi Makineleri Müh.	1-0-0	1
Geomatik Mühendisliği	1-0-0	1
Giyim Endüstrisi ve Giyim Sanatları	1-0-0	1
Giyim Endüstrisi ve Moda Tasarımı	1-0-0	1
Hemşirelikte Yönetim	1-0-0	1
İmalat Mühendisliği	1-0-0	1
Kamu Yönetimi	1-0-0	1
Metal Eğitimi	1-0-0	1
Metalurji ve Malzeme Mühendisliği	1-0-0	1
Orman Mühendisliği	1-0-0	1
Özel Hukuk	1-0-0	1
Sivil Havacılık Yönetimi Anabilim Dalı	1-0-0	1
Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi	1-0-0	1
Tarım Ekonomisi	0-1-0	1
Tekstil Mühendisliği	1-0-0	1
Adli Tıp	1-0-0	1
Ekonomi	1-0-0	1
Sosyoloji	1-0-0	1
Genel Toplam	161-11-1	173

Çizelge 12. İSG Eğitimi temalı lisansüstü tezlerin ABD-Tez türlerine göre sayıları.

Anabilim Dalı	Frekans (Yüksek lisans- Tıpta uzmanlık)	Toplam
İş Sağlığı ve Güvenliği	2-0	2
Halk Sağlığı	1-1	2
Afet Yönetimi	1-0	1
İnşaat Mühendisliği	1-0	1
İşletme Yönetimi	1-0	1
Çalışma Ekonomisi ve Endüstri	1-0	1
Genel Toplam	7-1	8

Çizelge 13. İSG Hizmetleri temalı lisansüstü tezlerin ABD-Tez türlerine göre sayıları.

Anabilim Dalı	Frekans (Yüksek lisans- Doktora- Tıpta uzmanlık)	Toplam
Halk Sağlığı	0-2-1	3
Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri	1-1-0	2
Halk Sağlığı Hemşireliği	1-0-0	1
Genel Toplam	2-3-1	6

Çizelge 14. İSG Hukuk temalı lisansüstü tezlerin ABD-tez türlerine göre sayıları.

Anabilim Dalı	Frekans (Yüksek lisans- Doktora)	Toplam
Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri	12-0	12
İnşaat Mühendisliği	8-1	9
Hukuk	3-3	6
Özel Hukuk	6-0	6
İş Sağlığı ve Güvenliği	4-0	4
Endüstri Mühendisliği	4-0	4
İşletme	3-0	3
İnşaat Mühendisliği	2-0	2
Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği	1-0	1
Giyim Endüstrisi ve Moda Tasarımı	1-0	1
Halk Sağlığı	0-1	1
İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku	1-0	1
İşletme Yönetimi	1-0	1
Kamu Hukuku	1-0	1
Maden Mühendisliği	1-0	1
Makine Mühendisliği	1-0	1
Su Ürünleri Yetiştiriciliği	1-0	1
Yapı Eğitimi	1-0	1
Genel Toplam	51-5	56

Çizelge 15. İşveren Yükümlülükleri temalı lisansüstü tezlerin ABD-tez türlerine göre sayıları.

Anabilim Dalı	Frekans (Yüksek lisans- Doktora)	Toplam
Özel Hukuk	7-1	8
Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri	6-1	7
Hukuk	3-1	4
İşletme Yönetimi	3-0	3
Halk Sağlığı	1-0	1
İş Sağlığı ve Güvenliği	1-0	1
Kamu Hukuku	1-0	1
Genel Toplam	22-3	25

Çizelge 16. İSG de çalışanın rolü temalı lisansüstü tezlerin ABD-tez türlerine göre sayıları.

Anabilim Dalı	Frekans (Yüksek lisans- Doktora)	Toplam
Halk Sağlığı Hemşireliği	2-0	2
Hemşirelik	0-1	1
Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri	1-0	1
Genel Toplam	3-1	4

Çizelge 17. İSG Durum Değerlendirme ve Model / Yöntem Önerisi temalı lisansüstü tezlerin ABD-tez türlerine göre sayıları.

Anabilim Dalı	Frekans (Yüksek lisans- Doktora)	Toplam
Endüstri Mühendisliği	4-0	4
İnşaat Mühendisliği	2-1	3
İş Sağlığı ve Güvenliği	3-0	3
Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri	1-1	2
Kazaların Çevresel ve Teknik Araştırması	0-2	2
Halk Sağlığı	0-1	1
İktisat	1-0	1
Jeodezi ve Fotogrametri Mühendisliği	0-1	1
Maden Mühendisliği	0-1	1
Makine Mühendisliği	1-0	1
Toplam Kalite Yönetimi	1-0	1
Genel Toplam	13-7	20

Çizelge 18. OHSAS 18001, ISO 14001 ve ISO 9001 temalı lisansüstü tezlerin ABD-tez türlerine göre sayıları.

Anabilim Dalı	Frekans (Yüksek lisans)
İşletme	11
Çevre Mühendisliği	7
İnşaat Mühendisliği	6
Çevre Bilimleri	2
Gıda Mühendisliği	2
İş Sağlığı ve Güvenliği	2
İşletme Yönetimi	2
Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri	2
Endüstri Mühendisliği	2
Bilim ve Teknoloji Politikası Çalışmaları	1

Anabilim Dalı	Frekans (Yüksek lisans)
Çalışma Ekonomisi	1
Gemi İnşaatı ve Gemi Makineleri Mühendisliği	1
Kazaların Çevresel ve Teknik Araştırması	1
Kıyı Bilimleri ve Mühendisliği	1
Metal Eğitimi	1
Su Ürünleri Avlama ve İşleme Teknolojisi	1
Genel Toplam	43

Çizelge 19. İş Kazaları ve Etkileri Analizi temalı lisansüstü tezlerin ABD-tez türlerine göre sayıları.

Anabilim Dalı	Frekans (Yüksek lisans- Doktora- Tıpta uzmanlık)	Toplam
Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri	16-3-0	19
İşletme	9-1-0	10
İnşaat Mühendisliği	7-2-0	9
Kazaların Çevresel ve Teknik Araştırması	7-1-0	8
Maden Mühendisliği	7-0-0	7
İş Sağlığı ve Güvenliği	5-1-0	6
Endüstri Mühendisliği	4-1-0	5
Halk Sağlığı	3-0-1	4
Tarım Makineleri	4-0-0	4
Makine Eğitimi	2-0-0	2
Orman Endüstri Mühendisliği	2-0-0	2
Personel Yönetimi	2-0-0	2
Acil Tıp Anabilim Dalı	0-0-1	1
Acil Yardım ve Rehabilitasyon	1-0-0	1
Biyosistem Mühendisliği	1-0-0	1
Elektrik-Elektronik Mühendisliği	1-0-0	1
Gemi İnşaatı ve Gemi Makineleri Müh.	1-0-0	1
Giyim Endüstrisi ve Giyim Sanatları	1-0-0	1
Giyim Endüstrisi ve Moda Tasarımı	1-0-0	1
Göğüs Hastalıkları	0-0-1	1
Halk Bilimi	1-0-0	1

Çizelge 19. Devam

Anabilim Dalı	Frekans (Yüksek lisans- Doktora- Tıpta uzmanlık)	Toplam
Halk Sağlığı Hemşireliği	1-0-0	1
Hemşirelik	1-0-0	1
İşletme Yönetimi	1-0-0	1
Maden İşletme	1-0-0	1
Mimarlık	1-0-0	1
Mobilya ve Dekorasyon Eğitimi	1-0-0	1
Özel Hukuk	1-0-0	1
Eğitim Bilimleri	1-0-0	1
Şehircilik ve Bölge Planlama	1-0-0	1
Genel Toplam	84-9-3	96

Çizelge 20. İş Kazaları ve Meslek Hastalıkları temalı lisansüstü tezlerin ABD-tez türlerine göre frekansları

Anabilim Dalı	Frekans (Yüksek lisans- Doktora)	Genel Toplam
İş Sağlığı ve Güvenliği	5-0	5
Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri	3-1	4
Kazaların Çevresel ve Teknik Araştırması	3-0	3
Halk Sağlığı	2-0	2
Hukuk	2-0	2
İşletme	2-0	2
Göğüs Hastalıkları	0-1	1
Hemşirelik	1-0	1
Oral Diagnoz ve Radyoloji	0-1	1
Protetik Diş Tedavisi	0-1	1
Biyostatistik	1-0	1
İnsan Kaynakları Yönetimi	0-1	1
İşletme Yönetimi	1-0	1
Makine Eğitimi	1-0	1
Otomotiv Mühendisliği	1-0	1
Giyim Endüstrisi ve Giyim Sanatları	1-0	1
Makine Eğitimi	1-0	1
Sağlıkta Kalite Geliştirme ve	1-0	1
Genel Toplam	26-5	31

Çizelge 21. İş Psikolojisi temalı lisansüstü tezlerinin ABD-tez türlerine göre frekansları.

Anabilim Dalı	Frekans (Yüksek lisans- Doktora)	Toplam
İş Sağlığı ve Güvenliği	2-0	2
İşletme	1-1	2
Psikoloji	1-1	2
Sağlıkta Kalite Geliştirme ve Akreditasyon	2-0	2
Bahçe Bitkileri	1-0	1
Halk Sağlığı	1-0	1
Psikiyatri	1-0	1
Genel Toplam	9-2	11

Çizelge 22. İSG algı/tutum/ davranış değerlendirme temalı lisansüstü tezlerinin ABD-tez türlerine göre frekansları.

Anabilim Dalı	Frekans (Yüksek lisans)	Anabilim Dalı	Frekans (Yüksek lisans)
İşletme	14	Eğitim Bilimleri	1
İş Sağlığı ve Güvenliği	7	Hemşirelik	1
Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri	4	İşletme Yönetimi	1
Halk Sağlığı	3	Kazaların Çevresel ve Teknik Araştırması	1
İnşaat Mühendisliği	3	Sağlık Kurumları Yönetimi	1
Deniz Ulaştırma İşletme Mühendisliği	1	Turizm İşletmeciliği	1
		Genel Toplam	38

Çizelge 23. İşçi Sağlığı temalı lisansüstü tezlerinin ABD-tez türlerine göre sayıları.

Anabilim Dalı	Frekans (Yüksek lisans- Doktora)	Toplam
Fen Bilimleri	1-0	1
Maden Mühendisliği	1-0	1
Orman Mühendisliği	0-1	1
Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri	1-0	1
Genel Toplam	3-1	4

Çizelge 24. Risk Analizi ve Değerlendirmesi temalı lisansüstü tezlerinin ABD-tez türlerine göre sayıları.

Anabilim Dalı	Frekans (Yüksek lisans- Doktora)	Toplam
Maden Mühendisliği	14-2	16
İş Sağlığı ve Güvenliği	10-0	10
İnşaat Mühendisliği	8-1	9
Çevre Mühendisliği	7-0	7
Endüstri Mühendisliği	6-0	6
İşletme	5-0	5
Kazaların Çevresel ve Teknik Araştırması	3-1	4
Makine Mühendisliği	3-0	3
Mimarlık	2-0	2
Orman Endüstri Mühendisliği	2-0	2
Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri	2-0	2
Ağaç İşleri Endüstri Mühendisliği	1-0	1
Beslenme ve Diyetetik	1-0	1
Çevre Bilimleri	1-0	1
Gıda Mühendisliği	1-0	1
Giyim Endüstrisi ve Moda Tasarımı	1-0	1
Kentsel Sistemler ve Ulaştırma Yönetimi	1-0	1
Makine Eğitimi	1-0	1
Patlayıcı Mühendisliği	1-0	1
Su Ürünleri Yetiştiriciliği	1-0	1
Toplam Kalite Yönetimi	1-0	1
Genel Toplam	72-4	76

Çizelge 25. İş Kazaları Sosyal ve Ekonomik Boyutu temalı lisansüstü tezlerinin ABD-tez türlerine göre sayıları.

Anabilim Dalı	Frekans (Yüksek lisans- Doktora)	Toplam
Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri	5-1	6
İşletme	4-0	4
İnşaat Mühendisliği	2-0	2
Kazaların Çevresel ve Teknik Araştırması	2-0	2
Taşınmaz Geliştirme	2-0	2
Aktüerya Bilimleri	1-0	1
Metal Eğitimi	1-0	1
Tarım Makineleri	0-1	1
Yapı Mühendisliği	1-0	1
Genel Toplam	18-2	20